

SLOVENSKI vestnik

Letnik XXII.

Celovec, petek, 24. februar 1967

Štev. 8 (1291)

OBISK PREDSEDNIKA TITA V AVSTRIJI:

»Uvod v novo obdobje odnosov«

Skupno sporočilo o avstrijsko-jugoslovanskih razgovorih

Danes pred enim tednom se je zaključil uradni petdnevni obisk predsednika SFR Jugoslavije Josipa Broza Tita v Avstriji, ki je od prvega do zadnjega trenutka potekal v znamenju prisrčnega prijateljstva in medsebojnega razumevanja. V številnih izjavah in med uradnimi avstrijsko-jugoslovanskimi razgovori je bilo vedno znova spet poudarjeno, da so odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo dosegli visoko raven; hkrati pa je bila z obeh strani izražena iskrena želja in pripravljenost, da se ti odnosi v bodoče še naprej razvijajo — tako v korist uspešnega sodelovanja med obema državama kakor tudi v interesu utrjevanja miru v tem delu sveta. Predvsem pa je prevladovalo mnenje, da pomeni obisk predsednika Tita uvod v novo obdobje odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo.

Ob zaključku obiska je bilo objavljeno skupno sporočilo, v katerem je uvodoma ugotovljeno, da so razgovori med avstrijskimi in jugoslovanskimi državniki v skladu z odnosi, kakršne imata obe sosedni državi, potekali v prijateljskem ozračju in omogočili izčrpno izmenjavo mnenj o vprašanih, ki zanimajo obe državi.

Pri obravnavanju mednarodnega položaja je bila poudarjena važna vloga OZN kot instrumenta za ohranitev svetovnega miru ter je treba na podlagi načel in ciljev svetovne organizacije čimprej najti tudi rešitev vietnamskega vprašanja. Velik pomen pripisujeta obe državi prizadevanjem za izboljšanje odnosov in konstruktivno sodelovanje med evropskimi državami z različnimi družbenimi in političnimi sistemi ter gospodarskemu sodelovanju med vsemi državami sveta.

Glede odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo je v sporočilu rečeno: »Med obiskom avstrijskega zveznega kanclerja v Jugoslaviji marca 1965 sta obe strani izrazili pripravljenost, da nadalje poalobita priateljske odnose med državama. Zdaj je bilo z zadovoljstvom ugo-

tovljeno, da je bil medtem ta namen v veliki meri uresničen. Ti odnosi so se razvijali na pričakovani

Prezident Jonas bo obiskal Jugoslavijo

Med nedavnim bivanjem na uradnem obisku v Avstriji je jugoslovanski predsednik Tito povabil zveznega prezidenta Jonasa, naj uradno obišče Jugoslavijo. Prezident Jonas je povabil sprejel, termin pa bo določen po diplomatski poti.

Na povratku v domovino je predsednik Tito z avstrijsko-jugoslovanske meje poslal zveznemu prezidentu Jonasu brzojavko, v kateri se je še enkrat zahvalil za prisrčno gostoljubnost in prijateljsko pozornost, katere je bil s svojim spremstvom deležen med obiskom v Avstriji. Izrazil je prepričanje, da bo ta obisk prispeval k nadaljnjemu utrjevanju odnosov in sodelovanja med obema državama ter želel vse najboljše za bodočnost prijateljskega avstrijskega ljudstva.

zadovoljivi način, in sicer na podlagi vzajemnega spoštovanja in nevmešavanja v notranje zadeve, ne glede na razlike v družbenih sistemih.

Na bistveno izboljšanje prijateljskih odnosov so med drugim vplivali obojestranski ukinitvi vizumov, obojestranski ukrepi za liberalizacijo v gospodarski izmenjavi, dobro sodelovanje v okviru donavske komisije in izboljšani prometni stiki.

»Obe strani sta izrazili svoje zadovoljstvo nad nadaljnjim napredkom, ki je bil dosežen pri ureditvi sodelovanja prav slovenske in hrvatske manjšine v Avstriji, katere — kakor dokazujejo zadnja leta — v čedalje večji meri izpolnjujejo funkcijo povezovanja med obema sosednima državama. Z avstrijske strani je bilo znova poudarjeno, da bodo kulturne in gospodarske težnje manjšin v sporazumu z njimi deležne stalnega pospeševanja.«

Ob koncu sta obe strani poudarili svoje prepričanje, da pomeni obisk jugoslovanskega predsednika v Avstriji uvod v novo obdobje razširjanja dobrih odnosov med obema sosednima državama.

Načela, izražena v skupnem sporočilu, je poudaril predsednik Tito tudi ob povratku v domovino, ko je izjavil, da je pri avstrijskih predstavnikih našel vso pripravljenost, da se odnosi med obema državama še poglobijo in razširijo ter se z nadaljnjimi obojestranskimi naporimi okrepi medsebojno razumevanje, kar je toliko lažje, ker med Avstrijo in Jugoslavijo ni večjih odprtih vprašanj. Podobno misli pa je v svoji izjavi za beograjski tisk izrazil tudi avstrijski zunanji minister Tončič-Sorinj, ki je naglasil, da bo obisk predsednika Tita gotovo prispeval k nadaljnjemu pospeševanju sodelovanja in odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo.

Predstavniki koroških Slovencev pri predsedniku SFRJ maršalu Titu

Med svojim obiskom v Avstriji je predsednik SFR Jugoslavije maršal Tito sprejel tudi predstavnike slovenske in hrvatske manjšine.

V četrtek popoldne je predsednik Tita in njegovo ženo obiskala štiričlanska delegacija Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, v kateri so bili predsednik dr. Franci Zwitter, podpredsednik Janko Ogris, predsednik Zveze koroških partizanov Karl Prušnik - Gašper in predsednik Zveze slovenskih zadrug dr. Mirt Zwitter. Po polurnem prijateljskem razgovoru, pri katerem je bil navzoč tudi predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Janko Smole, so predstavniki ZSO podarili predsedniku Titu lovsko puško iz boroveljske puškarne Borovnik, prav tako pa so izročili spominsko darilo tudi predsednikovi ženi Jovanki.

Med večernim sprejemom, ki ga je priredil na čast zveznega prezidenta Jonasa, pa je predsednik Tito sprejel delegacijo Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, Narodnega sveta koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov. V razgovoru, ki se ga je udeležil tudi koroški deželni glavar Hans Sima, je predsednik Tito poudaril, da imajo manjšine pomembno vlogo povezovanja med narodi in državami ter izrazil prepričanje, da bo sedanje izredno ugodno ozračje v odnosih med Avstrijo in Jugoslavijo pospeševalno delovalo tudi na reševanje manjšinskih problemov. Ravnatelj slovenske gimnazije v Celovcu dr. Tischler je predsedniku Titu ob tej priložnosti izročil komplet dosedanjih letnih poročil slovenske srednje šole.

PO OBISKU PREDSEDNIKA TITA:

Pomembna vloga manjšin v povezovanju med narodi in državami

Uradni obisk predsednika Tita v Avstriji je odprl celo vrsto novih aspektov v mednarodnih odnosih in sodelovanju med državami. To velja tako v širokem svetovnem merilu, kakor velja še posebej v okviru bilateralnih odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo.

Spričo današnjega položaja v svetu, ki ob razcepljenosti na bloke in druge grupacije nosi v sebi kali splošne negotovosti, ni mogoče dovolj poudariti važnega pomena navideznega morda še tako majhnega prispevka k stabilizaciji razmer in utrditvi miru. Avstrija in Jugoslavija sta med nedavnimi razgovori na najvišji ravni zelo jasno izpovedali pripravljenost, da v središču Evrope in na stikališču dveh velikih svetovnih taberov po svojih močeh prispevata k ublažitvi sedanje napetosti v svetu in še posebej k izboljšanju odnosov ter h konstruktivnemu sodelovanju med evropskimi državami.

Pa ne samo to. Njuna pripravljenost ni le deklarativna, marveč jo z uspehom prakticirata tudi v dejavnih. Čeprav je bilo treba premostiti številne iz zgodovinskega razvoja pogojene težave in predsodke, sta Avstrija in Jugoslavija v zadnjih letih potrpežljivo polagali kamen ob kamenu ter z obojestranskimi naporimi zgradili most iskrenega prijateljstva in razvili plodno vsestransko sodelovanje. Po tej poti doseženi stiki danes upravičeno služijo za zgled, kako je treba in zlasti kako je mogoče urediti odnose med državami ne glede na različne politične in družbene sisteme.

Le tako je bilo pri dunajskih razgovorih možno ugotoviti, da med Avstrijo in Jugoslavijo ni večjih nerešenih problemov. Še preostala odprta vprašanja pa bo ob današnji stopnji avstrijsko-jugoslovanskih odnosov prav gotovo uspelo zadovoljivo urediti, zlasti ker sta obe državi izrazili pripravljenost, da medsebojno sodelovanje še naprej razširjata in utrjujejo v duhu iskrenega prijateljstva in medsebojnega razumevanja.

Med odprta vprašanja vsekakor spada tudi položaj slovenske in hrvatske manjšine v Avstriji. Ni bilo namreč naključje, da je manjšinsko problematiko omenil predsednik Tito že v svojem prvem govoru na Dunaju, ko je poudaril: »To vprašanje je pomembno, kajti v današnji dobi utrjevanja demokratičnih razmer in

enakopravnosti narodne manjšine lahko služijo kot most, ki dve državi povezuje in bogati njune medsebojne odnose.« Podobno pravi skupno sporočilo o avstrijsko-jugoslovanskih razgovorih, kjer je bilo z obeh strani z zadovoljstvom ugotovljeno in priznано, da »manjšine v čedalje večji meri izpolnjujejo vlogo povezovanja med obema sosednima državama«. In končno je predsednik Tito na sprejemu, katerega so se udeležili tudi predstavniki koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov, izrecno naglasil, da »imajo manjšine pomembno vlogo povezovanja med narodi in državami« ter izrazil prepričanje, da »bo sedanje izredno ugodno ozračje v odnosih med Avstrijo in Jugoslavijo pospeševalno delovalo tudi na reševanje manjšinskih problemov«.

Tako sta Avstrija in Jugoslavija — tokrat z najvišjega mesta — ponovno in nedvoumno poudarili nalogo narodnih manjšin v odnosih med sosednimi državami. Še več: priznali sta, da manjšine to svojo nalogo v čedalje večji meri izpolnjujejo in tako bistveno prispevajo k poglobljanju prijateljskih in dobrososedskih odnosov.

Vendar pa dunajski razgovori manjšinske problematike niso osvetlili le z ene strani. Kakor je bila po eni strani poudarjena naloga manjšin, tako je bila po drugi strani namreč nakazana in priznana tudi dolžnost, ki jo ima država, v kateri manjšine žive. Jasno more manjšina svojo vlogo mostu z uspehom igrati le tedaj, če uživa resnično vsestransko enakopravnost ter ji ni treba biti v stalni zaskrbljenosti za obstoj in razvoj. To so predstavniki Avstrije tudi priznali, ko so med razgovori ponovno zagotovili, da »bodo kulturne in gospodarske težnje slovenske in hrvatske manjšine v sporazumu z njimi deležne stalnega pospeševanja«.

Kakor je slišati, bo že v doglednem času prišlo do novih razgovorov med predstavniki avstrijske vlade in koroških Slovencev. Ob pravičnem vrednotenju med nedavnimi avstrijsko-jugoslovanskimi pogovori z obeh strani priznane naloge manjšine in dolžnosti države gotovo ne bo težko, tudi v tem vprašanju najti rešitev, kakor jo narekujejo sodobni pogledi na manjšinsko problematiko in kot jo naravnost vsiljuje današnja raven odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo.

Zadovoljiva rešitev manjšinskega vprašanja

je važna in koristna za državo, v kateri manjšina živi

V Gorici sta imeli zadnjo soboto in nedeljo osrednji organizaciji slovenske manjšine v Italiji in italijanske manjšine v Jugoslaviji že svoje tretje skupno posvetovanje, na katerem so vsestransko ocenili trenutni položaj ter izčrpno razpravljali o potrebnih nadaljnjih ukrepih za zagotovitev resnične enakopravnosti narodnih manjšin z večinskim narodom v pravni državi, v kateri manjšine živijo. O položaju slovenske manjšine v Italiji je poročal predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Trstu Boris Race, s problematiko italijanske manjšine v Jugoslaviji pa je nakazal predsednik Unije Italijanov za Istro in Reko prof. Antonio Borme. (Obe poročili bomo zaradi mnogih tudi za nas zanimivih ugotovitev v nadaljevanjih objavili v našem listu — op. ured.)

Ob koncu sestanka so na podlagi poročil in obširne diskusije sprejeli skupno izjavo, v kateri je poudarjeno, da taka posvetovanja ne koristijo le manjšinam samim, marveč bistveno prispevajo h temu, da se z manjšinskimi vprašanji in potrebami seznanijo tudi večinski narod in oblasti. Reševanje manjšinskih vprašanj je namreč — kakor pravi skupna izjava — koristno za državo, v kateri manjšina živi, ker nista mogoča niti demokratični razvoj niti notranja strnjena tam, kjer se izvaja diskriminacija v škodo dela prebivalstva. Nasprotno je zgodovina dokazala, da se prav zaradi narodnostne diskriminacije krepijo sile, ki težijo k uveljavljanju diskriminacije tudi znotraj lastnega naroda in države.

Med osnovnimi načeli manjšinske problematike obe organizaciji med drugim navajata:

● **Lojalnost manjšine do države in njene ustavne ureditve ne pomeni, da so se pripadniki manjšine odpovedali svoji narodnosti in da se je manjšina sprijaznila s postopnim izumiranjem.**

● **Manjšini je treba priznati vse njene pravice ne glede na to, če jih njeni pripadniki zahtevajo ali ne.**

● **Med najosnovnejše pravice pripadnikov manjšine spada, da smejo uporabljati materin jezik povsod, zlasti pa v stikih z javnimi oblastmi. Najbolj napreden vidik te pravice je dvojezičnost, ko postane jezik manjšine resnično popolnoma enakopraven z jezikom večinskega naroda.**

● **Zgolj deklaracija enakopravnosti manjšine še ni dovolj, marveč morajo biti uveljavljeni določeni ukrepi, s katerimi se pravice manjšine izvajajo tudi v praksi.**

● **Najbolj učinkovito sredstvo za obrambo koristil manjšine so njene avtonomne organizacije, ki morajo imeti pravico in možnost sodelovati vedno in povsod, kadar gre za reševanje vprašanj, ki zadevajo manjšino.**

● **Med osnovna jamstva za razvoj manjšine spada tesna povezava z matičnim narodom, ker le tako bo manjšina lahko uspešno izpolnjevala svoje poslanstvo posrednika kulturnih dobrin med sosednima narodoma in prispevala k zblizanju med sosednimi državami.**

Udeležence posvetovanja je sprejel tudi goriški župan Martina, ki je ob tej priložnosti naglasil, da narodne manjšine danes niso več breme, ki se ga je treba otresti, marveč pomenijo v današnjem času element obogatitve, »obogatitve osebnosti, izročil, jezikov in kultur, skratka civilizacij, ki žive druga ob drugi in ki plode druga druga s tem, kar je v njih najbolj plemenitega. V tem vidimo smer politike, ki je sicer težka zaradi dediščine starih napak in predsodkov, h kateri pa težimo s svojo zavestjo svobodnih in sodobnih ljudi.«

Turizem pred krizo

Naša država, turistične organizacije in podjetja, ki se bavijo s turizmom, so glede njegovega razvoja zadnje čase zelo zaskrbljeni. To zaskrbljenost je bilo opaziti že na nedavnem turističnem seminarju v Badgasteinu še bolj pa je prišla do izraza na prvem avstrijskem turističnem kongresu, ki je bil v prvi polovici februarja na Dunaju. Vzroki zaskrbljenosti koreninijo na eni strani v popuščanju rasti števila turističnih nočitev in deviznega priliva, ki ga naši državi daje inozemski turizem, na drugi strani pa v naraščajoči pasivi trgovinske bilance.

Predlanskim je število turističnih nočitev v državi naraslo še za 6,6 odstotka, lani je naraslo le še za 3,7 odstotka. Še bolj kot rast števila nočitev je lani upadla rast priliva deviz. Znašala je le še 4,7 odstotka, medtem ko je predlanskim znašala še dobrih 12 odstotkov. Ker pa so lani avstrijski turisti v inozemstvu potrošili mnogo več denarja kakor predlanskim, je aktivni saldo turizma narasel le še za 1,9 odstotka. Istočasno se je pasiva trgovinske bilance pri izvozu v vrednosti 43,7 milijarde šilingov povečala od 13 na 16,7 milijarde šilingov.

Povišanje pasive v trgovinski bilanci je v precejšnji meri povzročilo upadanje rasti deviznega priliva, ki ga daje naši državi inozemski turizem. Ta priliv je bil še leta 1964 v stanju, da je pokrival pasivo trgovinske bilance. Predlanskim je ni več mogel pokriti, lani pa še manj. Z ozirom na krizo, ki je lani zajela številne zahodnoevropske dežele, zlasti pa Zahodno Nemčijo, kjer se število brezposelnih bliža že enemu milijonu, utegne naša država letos turistično še slabše odrezati, kot je lani. Ta razvoj v turizmu pa — kakor je dejal na turističnem kongresu vicekancler dr. Bock — otežkoča gospodarski položaj v državi, vsled česar je skrajni čas, da se vsi mero-dajni činitelji z vso resnostjo lotijo vprašanj zboljšanja pogojev za nadaljnji razvoj turizma in za odpravo njegovih sedanjih slabosti.

Teh slabosti pa je — kakor je bilo ugotovljeno na kongresu — kar dolga vrsta. Poglavitna med njimi je kratka turistična sezona, ki je v glavnem omejena na poletje in ki traja v povprečju le 60 do 80 dni, turistične postelje pa so marsikje zasedene le 30 do 40 noči na leto. V tej slabosti korenini tudi druga slabost, to je slabost podpopovprečne kvalitete turističnih uslug pri nadpovprečnih cenah. Turistična propaganda in valčekom o »lepi modri Donavi« in z opevanjem naših gora in naših jezer danes ne zadostuje več — so ugotovili že v Badgasteinu. Če hoče naša država obdržati sedanji položaj v mednarodnem turizmu, mora za njegov razvoj napraviti več. Treba je posvetiti večjo pozornost najboljši propagandi: kvaliteti uslug ob zmernih cenah. Kako potrebni so boljši prijemi v privabljanju turistov, najbolj kaže dejstvo, da so lani n. pr. Italija, Francija, Španija, Portugalska in celo Anglija devizni priliv inozemskega turizma povečala za več kot 10 odstotkov, medtem ko ga je naša država dejansko povečala le za picla 2 odstotka.

Ena bistvenih slabosti avstrijskega turizma je v tem, da odpade od skupno 64 milijonov turističnih nočitev okoli 40 milijonov nočitev na turiste iz Zahodne Nemčije. Zahodna Nemčija pa letos ne doživlja le težke gospodarske pretresljaje, marveč so tudi njeni turisti znani po tem, da zelo znajo primerjati kvaliteto uslug s cenami in da brž iztaknejo lepše kraje z ugodnejšimi cenami. Poleg vsega tega je notranjegospodarska slabost turizma v naši državi še v tem, da odpadeta skoraj dve tretjini nočitev na 96 občin in da po teh občinah kapacitete restavracij zaostajajo za kapacitetami nočišč. Pa tudi na splošno je nesorazmerje med številom nočišč in kapacitetami restavracij velika hiba našega turizma. Na turističnem kongresu je bilo precej govora o teh neskladnostih, ki so privedle do tega, da so se številna turistična podjetja in ustanove v zadnjih letih preko mere zadolžile. Najbolj so trenutno zadolžene žičnice.

V takih okoliščinah je zadnja leta naša država iz leta v leto manj v stanju zadostiti pogojem, kakor jih ob naraščajoči konkurenci razvijajočih se novih turističnih držav postavlja nadaljnji uspešen razvoj turizma. Naša država nima morja, zato turistične sezona ne more podaljšati. Tako ji poleg nujno potrebne ustvaritve anarhije pri turističnih investicijah in tudi pri propagandi in pri cenah uslug preostane le še, da tudi na tem področju stopi na pot najtesnejšega sodelovanja in delitve dela s sosednimi državami, ki se turistično naglo razvijajo. Svojo novo vlogo kot tranzitna država v evropskem turizmu pa bo uspešno izpolnjevala le z ustrežno turistično organizacijo, z neprenehnim izobraževanjem ljudi po turističnih podjetjih in z zboljšanjem njihovih uslug, predvsem pa s kvalificirano gostoljubnostjo ob pravičnih cenah.

BORBA ZA RAFINERIJU NA JUŽNEM KOROŠKEM:

Inozemske petrolejske družbe še vedno za Wildon

Vprašanje rafinerije ob naftovodu Trst—Dunaj se čedalje bolj zaostroje. Inozemske petrolejske družbe, ki so poleg ÖMV [Avstrijska uprava mineralnih olj] vstopile v družbo, katere naj bi gradila naftovod, nočejo upoštevati argumentov koroške deželne vlade in strokovnega izvida, ki sta ga o vprašanju sedeža rafinerije predložila znanstvenika dr. Krasenski in dr. Adolf. Te družbe vztrajajo na svojem stališču, da je Wildon v bližini Graza najbolj pripraven kraj za sedež rafinerije. Zagrozele so celo, da bodo pogodbe o naftovodu podpisale le, če podržavljena ÖMV pristane na Wildon kot sedež rafinerije.

Koroška deželna vlada je na svoji seji 8. februarja tako stališče inozemskih petrolejskih družb soglasno zavrnila in od zvezne vlade kot predstavnika lastnika ÖMV zahtevala, da upošteva koroške argumente in da privede vprašanje rafinerije do odločitve, ki bo ustrezala koroškim in avstrijskim interesom.

Ob priložnosti obiska predsednika Tita na Dunaju je deželni glavar Hans Sima obiskal državnega sekretarja za podržavljena podjetja dr. Tausa in vodilnega uradnika tega ministristva, sekcijskega šefa dr. Gatscho. Ponovno jima je v zvezi s sedežem rafinerije obrazložil enodušno koroško stališče. Istočasno so uradniki deželne vlade stopili v stik s predstavniki inozemskih petrolejskih družb, da neposredno ugovorijo njihovo stališče na koroški strokovni izvid. Pri tem se je izkazalo, da te družbe slej ko prej vztrajajo na stališču, da pride le Wildon za sedež rafinerije v poštev.

Z ozirom na to je deželni glavar Sima v ožgled celokupni situaciji na Dunaju predlagal ustanovitev nove družbe za naftovod, v kateri bi imela ÖMV večino deležev, da bi lahko odločila v prid Koroški in v prid koristim ÖMV v tem vprašanju.

ZUNANJA TRGOVINA SR SLOVENIJE V LETU 1966:

Izvoz in uvoz sta vidno narasla

Socialistična republika Slovenija je v svoji zunanji trgovini leta 1966 zabeležila nove uspehe. V primerjavi z letom 1965 se je njen izvoz povečal za 12 odstotkov, njen uvoz pa za 25 odstotkov. Njen izvoz bi se gotovo še bolj povečal, če ne bi tekom lanskega leta v zahodnoevropskih državah prišlo do vidnejšega popuščanja konjunktura. Na povečanje uvoza pa je v prvi vrsti vplival zmanjšan uvoz v letu 1965, ko je Slovenija uvozila za 5 odstotkov manj blaga kot leta 1964. Pri svojem izvozu se je Slovenija lani zlasti uveljavila v prekomorskih deželah, ki plačujejo v konvertibilni valuti, in to zlasti v Afriki in Ameriki, ne glede na Združene države Amerike, kamor je izvoz porastel nad povprečjem za države s konvertibilno valuto.

Po posameznih valutnih območjih gledano, je lanski izvoz Slovenije najbolj narasel v države, s katerimi obračunava Slovenija v konvertibilni valuti. V te države je izvoz Slovenije narasel za 18 odstotkov, medtem ko je izvoz v klirinške države narasel le za 10 odstotkov; izvoz v socialistične države pa je celo nazadoval za 1,4 odstotka. Nekoliko drugačno je bilo razmerje pri uvozu. Uvoz iz dr-

žav s konvertibilnim obračunavanjem je narasel za 19 odstotkov, medtem ko je uvoz iz klirinških držav narasel za 34 odstotkov.

Na prvem mestu med kupci blaga iz Slovenije je bila zopet Italija. Izvoz Slovenije v Italijo se je povečal za 20 odstotkov, uvoz Slovenije iz Italije pa za 19 odstotkov. Na drugem mestu med zunanjetrgovinskimi partnerji Slovenije je bila Zahodna Nemčija. Na njo je odpadlo 13 odstotkov izvoza in uvoza. Na tretjem mestu pri izvozu so bile Združene države Amerike, nadaljnji pomembni kupci blaga iz Slovenije pa so bile Češkoslovaška, Sovjetska zveza, Vzhodna Nemčija, Avstrija, Velika Britanija, Poljska, Švica in Francija. Države, od katerih je kupovala Slovenija blago, pa se vrstijo takole: Češkoslovaška, Vzh. Nemčija, Poljska, Sovjetska zveza, Avstrija, Velika Britanija, Francija, Združene države Amerike in Švica.

82 odstotkov izvoza Slovenije je odpadlo lani na industrijske izdelke. Obseg njihovega izvoza se je v primerjavi z letom 1965 povečal za 13 odstotkov, izvoz gozdarskih pridelkov se je povečal za 33 odstotkov, izvoz kmetijskih pridelkov pa za 2 odstotka.

Težavno leto v Zahodni Nemčiji

V zahodnonemškem gospodarstvu bo leto 1967 zelo težko leto. V pristojnih krogih računajo, da bo število brezposelnih marca znašalo 1 milijon. V teh krogih dvomijo, da bo letos uspelo stabilizirati gospodarski razvoj. Socialni produkt bo narasel za 2 do 3 odstotke, industrijska proizvodnja pa kvečjemu za pol odstotka. Na povečanje privatne potrošnje ni računali, pravtako ne na povečanje investicijske dejavnosti.

Na poživitev konjunktura računajo šele tekom prihodnjega leta, če bo medtem mogoče priti pocieni do denarja in če bo uspe-

lo zmanjšati zadolženost nemškega gospodarstva. Govorijo celo o potrebi razdolžitve. Država bo — v kolikor bo splah hotela — le težko intervenirala, ker ji bodo nizki dobički minulega leta prinesli tudi majni davkov.

V tem razvoju postajajo v novi vladi tudi čedalje glasnejši krogi, ki se zoperstavljajo sedanjemu liberalizmu v gospodarstvu. Leti zahtevajo, da mora država poseči v gospodarski razvoj in ga pričeti usmerjati. V tem sklopu padajo zahteve po petletnem načrtu v gospodarski in finančni politiki.

OD 12. DO 19. MARCA:

Dunajski pomladanski velesjem

Za letošnji dunajski pomladanski velesjem se je prijaviло skupno 5187 podjetij. Večina razstavljalčevih podjetij prihaja tudi tokrat iz inozemstva in sicer iz 31 držav Evrope, Azije, Amerike in Avstralije. Iz Evrope bo po svojih podjetjih zastopanih 19 držav. Zastopane bodo vse države EGS in — razen Švedske — vse države EFTA, poleg teh pa bodo na sejmju zastopane še Sovjetska zveza, Poljska, Madžarska, Jugoslavija, Bolgarija, Irsko in Liechtenstein. Od izvenevropskih držav je treba predvsem omeniti LR Kitajsko, Združene države Amerike, Japonsko, Kanado, Mehiko in Avstralijo.

Avstrijskih razstavljalcev bo na 85. dunajskem velesjemu 2696, od tega 21 koroških. Kakor navadno bo tudi letošnji dunajski pomladanski velesjem osredotočen na dva kraja. Glavna razstava bo na sejmskem razstavišču, detailne razstave pa bodo v sejmski palači. Posebnosti sejma po njegovih treh skupinah so:

- na tekstilnem in modnem sejmu moda za mlade ljudi, ki jo bo predvajala tekstilna šola Hetzendorf;
- na sejmu tehnike, industrije in obrti razstava pohišva, oprema za otroške sobe in paviljon iznajdb;
- na kmetijskem sejmu razstava pitovnih goved, poučna razstava mineralnih gno-

jil, posebna razstava s prikazom enostavnega pridelovanja in boljšega hranjenja ter razstava pod naslovom „V službi potrošnika“.

Posebne zanimanja bodo vredne kolektivne razstave iz inozemstva, med njimi zlasti turistične razstave Poljske, Bolgarije in Romunije ter posebna razstava Sovjetske zveze.

V ŠVICI V DESETIH LETIH:

Nazadovanje kmetij za eno petine

Med šestdesetimi kmetijskih posestev v Švici leta 1955 in 1965 je število kmetij nazadovalo za 21,2 odstotka. Leta 1955 so našli še 205.997 kmetij, leta 1965 pa le še 162.244. Najbolj je število kmetij nazadovalo v kantonih Bern, Valais, Vaud in Zürich, na katere odpade skoraj polovica kmetij v Švici.

Pri tem nazadovanju je treba vendar upoštevati kriterije, pod katerimi so bile štete kmetije. Za kmetijo velja v Švici namreč le podjetje, ki redi najmanj 1 odraslo govedo, 2 mali govedi in 30 komadov perutnine. Za kmetijo velja tudi še obrat, ki prideluje najmanj na 10 arih vino, zelenjavo, tobak in podobno ali pa vsaj na četr hektarja druge poljščine.

V tem desetletju se je v Švici število pridelovalcev žita skrčilo za 26.916 na 81.005, število rejcev goveje živine pa za 31.600 na 127.900.

POSIROKEM SVETU

ZENEVA. — Ta teden se je v Zenevi začelo novo zasedanje razorožilne konferenca, o kateri večina opazovalcev izraža „zmeren optimizem“, da ulegne privedi važen korak naprej v prizadevanjih za dosego sporazuma o preprečitvi jedrskega orožja. V krogih OZN prevladuje mnenje, da sta Amerika in Sovjetska zveza kot glavni vojaški državi zdaj politično bližji sporazumu, kot sta bili kdaj prej. Načelno sta se celo že sporazumeli, da ne bosta pomagali drugim državam pri proizvodnji atomskega orožja niti ga jim ne bosta dobavljali, zato obstaja upanje, da bo tudi zadnje težave kmalu uspelo premagati in bi — kakor je izjavil britanski minister za razorožitev lord Chalfont — sporazum morda sklenili že to poletje.

ZAGREB. — V glavnem mestu Hrvatske se je ta dni začela konferenca Pugwash o evropski varnosti, na kateri ugledni strokovnjaki za mednarodno pravo in drugi znanstveni delavci iz številnih držav razpravljajo o perečih problemih današnjega sveta. S tega srečanja nameravajo vladam evropskih držav predložiti sprejemljiv sporazum, s katerim bi onemogočili širjenje atomske nevarnosti.

NEW DELHI. — Generalni sekretar OZN U Tani bo 7. aprila obiskal Indijo. Ob tej priložnosti mu bo indijski predsednik Radakrišan izročil prvo Nehrujevo nagrado za mir, ki mu je bila podeljena lani. Zatem bo U Tani obiskal tudi še Nepal, Afganistan in Pakistan.

CAPE KENNEDY. — Ameriška uprava za astronautiko in vesoljske raziskave NASA je začela pripravljati nov program „Apollo“, v okviru katerega naj bi poslali ameriške astronave na Luno. Predstavniki NASA upajo, da bodo ta cilj dosegli leta 1970. Za novi program se je morala NASA odločiti po nesreči z vesoljsko ladjo „Apollo“, v kateri so našli smrt astronauti Edward White, Virgil Grissom in Roger Chaffe.

BONN. — Norveški minister za trgovino Willoch se je med svojim obiskom v Zahodni Nemčiji zavezal za to, da bi se Norveška čimprej priključila Evropski gospodarski skupnosti. Kot pogoj za zadovoljivo rešitev pa je poudaril, da bi se v EGS vključila tudi Velika Britanija, ker bi bile v nasprotnem primeru ogrožene močne tradicionalne trgovinske zveze med Norveško in Britanijo. Minister Willoch je opozoril na posledice, ki jih ima sedanja gospodarska razcepjenost Zahodne Evrope, ter naglasil, da pogajanj o vključitvi držav članic EFTA v evropsko gospodarsko skupnost ne bi smeli dolgo zavlačevati.

SALLISBURY. — Profesorja zgodovine Andrewa Conradieja so obsodili na dvajsetletni zapora s težkim prisilnim delom, ker je bil obtožen, da je na rodezijski univerzi „kaval zaroto“ proti sedanji rasiistični vladi Iana Smitha.

LONDON. — Anglikanska cerkev v Veliki Britaniji pripravila posebno glasovanje o predlogu, da bi tudi ženske lahko postale pastirji. Glasovanje bi moralo biti že zdaj, vendar ga je skupščina anglikanske cerkve odločila do meseca junija.

BERLIN. — Vzhodnonemški parlament je sprejel zakon, ki na novo ureja vprašanje državljanstva Nemške demokratične republike. Pravico državljanstva imajo vsi, ki so stanovali na področju te države dne 7. oktobra 1949, ko je prva vlada Nemške demokratične republike v celoti prevzela oblast in upravo na območju dedenjanje sovjetske zasedbene cone. V Zahodni Nemčiji, ki si slej ko prej lasti pravico edinega zastopnika vsega nemškega naroda, so ta zakon ostro kritizirali kot nov korak k dokončni razdelitvi Nemčije na dva državi.

BEOGRAD. — V zvezni skupščini SFR Jugoslavije je bila seja odbora za zunanje zadeve in mednarodne slike, na kateri so razpravljali o obiskih predsednika Tita v Sovjetski zvezi, Madžarski in Avstriji. Poudarili so uspešni rezultat teh obiskov in prepričanje, da bodo prispevali k nadaljnjemu razvoju odnosov in sodelovanja med Jugoslavijo in temi državami.

BONN. — Nova zahodnonemška vlada je spričo vedno večjih gospodarskih krizi sklenila preklicati obveznost prejšnje vlade, katere se je lani oktobra obvezala, da bo plačala del stroškov za vzdrževanje britanske vojske ob Renu. Ta vojska šteje nad 50.000 vojakov in po britanskih cenitvah stane njeno vzdrževanje letno kakih 90 milijonov funtov, od katerih naj bi nemška vlada prispevala približno tretjino. Sedanji sklop Bonna pomeni za Angleže „neprijetno presenečenje“, ker so se tudi sami znašli v velikih gospodarskih težavah.

RIO DE JANEIRO. — Obalne predele Brazilije je zajelo novo katastrofalno neurje, ki je med prizadetimi prebivalstvom zahtevalo okoli 400 človeških življenj. Katastrofa je še toliko huja, ker so v teh krajih velike poplave že prejšnji mesec zahtevale nad 600 človeških živov.

LONDON. — V terek je prispel na uradno razgovore z britanskim zunanjim ministrom Brownom poljski zunanji minister Adam Rapacki. Med vprašanji, ki so v ospredju britansko-poljskega zanimanja, so evropska varnost, nemški problem, razorožitev in razumljivo odnosi med obema državama.

NEW YORK. — Sovjetski predstavnik v OZN Nikolaj Fedorenko se je zavezal za to, da bi mirovne sile svetovne organizacije poleg enot iz zahodnih in nevtralnih držav sestavljale tudi enote socialističnih dežel. S tem bi zagotovili, da mirovni šil Združenih narodov ne bi uporabljali v enostransko korist nekaterih držav. Svoj predlog je Fedorenko sprožil pred posebnim odborom, ki pripravlja poročilo o mirovni operacijah svetovne organizacije. Poročilo bodo predložili izrednemu zasedanju glavne skupščine, ki se bo začelo meseca aprila.

PRINCETON. — Zadnje soboto je v starosti 62 let umrl znani ameriški atomski fizik dr. J. Robert Oppenheimer, ki je vodilo sodeloval pri razvijanju prve ameriške atomske bombe. Pozneje je postal žrtev sloganega „lova na čarovnice“, ko so ga skupaj s mnogimi drugimi obdolžili „simpatiziranja s komunistom“, vendar s tem nikakor niso mogli zmanjšati njegovih zaslug na področju atomske znanosti.

DUNAJ. — Državam, ki so doslej podpisale mednarodni sporazum o mirolnem izkoriščanju vesolja, se je v ponedeljek pridružila tudi Avstrija.

Naši osmošolci so igrali v Slovenjem Gradcu in na Ravnah

Po številnih nastopih širom naših dolin so dijaki 8. a-razreda slovenske gimnazije s svojo komedijo „Namišljen zdravnik“ v soboto in nedeljo nastopili v Slovenjem Gradcu in na Ravnah. Tamkajšnje prebivalstvo jim je priredilo pristrčen sprejem in jih za uspelo uprizoritev komedije današnjega časa nagradilo z obilnim aplavzom. V Slovenjem Gradcu, kjer jih je pozdravil predsednik občinske skupščine ing. Franc Raždevšek, so naši osmošolci med drugim obiskali tudi mednarodno razstavo „Mir, humanost in prijateljstvo med narodi“, ki so jo Slovenjegraščani priredili za proslavo 800-letnice Slovenjega Gradca in osemnajstletnice razglasitve deklaracije o človeških pravicah s strani OZN.

Gostovanje v Slovenjem Gradcu in na Ravnah je bilo za naše osmošolce po številnih gostovanjih na domačih tleh, pri katerih so si z uprizoritvijo sodobne komedije „Namišljeni zdravnik“ prislužili denar za maturitetno potovanje, nedvomno najlepše doživetje. V spremstvu svojih profesorjev Janka Messnerja in Štefana Močilnika se niso le predstavili prebivalstvu teh dveh najpomembnejših krajev jugoslovanske Koroške, marveč so imeli istočasno priljubljenost, da so se po eni strani seznanili s kulturnimi utripi Slovenjega Gradca, po drugi pa z utripi industrijsko mogočnih Ravn. Obojega so bili deležni v zvrhani meri.

Obisk v Slovenjem Gradcu je presegel njihova pričakovanja. Bili so deležni pristrčnega sprejema, občudovali so razstavo del 210 likovnih umetnikov iz 40 držav sveta in znameniti slovenjegraški muzej. Njihov nastop v slovenjegraškem domu „Partizana“ pa jim je vtisnil v srce spomin na vso toplino tamkajšnjega prebivalstva.

Prav tako polno vtisov je bilo gostovanje na Ravnah, kjer so v

Titovem domu nastopili kot gostje ravenške „Svobode“ na tleh in med

ljudmi, med katerimi je svoje dni Prežihov Voranc oblikoval svoje „Samorastnike“ in v umetniški besedi dajal na papir podobe iz našega narodnega življenja. Gotovo najbolj pa se je našim dijakom vtisnilo v spomin srečanje z bivšim ravnateljem ravenške gimnazije Šušnikom, ki jim je posvetil vso skrb in pozornost. Da je bil obseg vtisov popoln, so izkoristili še lepo priljubljenost in si ogledali tekme za državno prvenstvo v smučarskih skokih v Črni.

Grozna nesreča v Medborovnici

Most čez Borovnico v Medborovnici je bil minuli petek prizorišče grozne prometne nesreče, ki je stala življenje šest mladih vojakov. Ta dan so bili trije kamioni vojakov na poti iz celovške lovske kasarne na strelišče v Glinjah. Medtem ko sta dva kamiona srečno prevozila poledeneli most čez Borovnico, je začelo tretji kamion odnašati, da je podrl ograjo

mostu in se z 19 vojakov prevrnil v Borovnico. Pri tem je zgubilo življenje 5 vojakov, ostali pa so utrpeli deloma težke poškodbe, na katerih je pozneje še eden umrl.

Smrtne žrtve te prometne nezgode so: dvaindvajsetletni Ernst Markitz iz Štebna pri Globasnici, dvajsetletni Karl Rauter iz Podgorij, devetnajsetletni Otmar Kreuzer iz Hüttenberga,

ELEKTRARNA BISTRICA V ROŽU:

„Drava teče po novem rovu“

Družba dravskih elektrarn in graditelji elektrarne na Bistrici v Rožu so v sredo minulega tedna prevrgli Dravo v novi „rov“, čeprav so domačini v starih časih trdili, da to ni mogoče, ker je „Drava sama svoja trava, ki tače po starem rovu in se ne mara za ta novi“. Dosti vode je medtem priteklo po Dravi dol, preden je dozorel čas, da jo je sodobna tehnika ukrotila in jo prisilila v novo strugo, v kateri bo čez dobro leto dni pričela gnati prvo turbino nove elektrarne, julija prihodnjega leta pa drugo.

Ko je v sredo minulega tedna ob množični udeležbi zastopnikov avstrijske javnosti, delavcev in domačinov tehnični direktor ÖDK, dipl. ing. Werner s 500 kilogrami dinamita pognal v zrak provizorični jez pred novo strugo Drave, se je na gradbišču elektrarne pričel drugi „polčas“. V pičlih dveh letih je bil kljub trem velikim poplavam, ki so silno ovirale gradbeno dela, zaključen prvi del gradnje, kakor

je to predvideval njen časovni načrt.

Od 400 do 800 delavcev in inženirjev je v tem času zgradilo na levi strani stare struge jez s 24 metrov višine in približno toliko globine, poleg tega pa še 2,5 kilometra dolg nasip pod Bistrico in Svečami, katerega najvišja višina znaša 27 metrov ter 1,6 kilometrov dolg nadaljnji nasip pri Želučah in Dragožičah, katerega najvišja višina zna-

ša 15 metrov. Proti podtalnemu pronicanju Drave so nasip utrdili s plastjo betona do 40 metrov pod gladino Drave.

Ta delovna „zmaga“ daje jamstvo, da bodo tudi dela v drugem „polčasu“ pravočasno izvedena in da bomo že pomladi prihodnjega leta gledali Rož v tem območju v drugi podobi, kakor ga gledamo sedaj.

KESTAG na solidnih temeljih

Delavci Koroške železarne in jeklarne v Borovljah — skupno jih je okoli 700 — in njihove družine lahko mirne duše gledajo v bodočnost. To podzavljeno podjetje, ki spada v sklop koncerna Alpine Montan, je tudi minulo leto poslovno zelo uspešno zaključilo. Medtem ko sta po drugih podjetjih industrije železa in jekla proizvodnja in promet stagnirala, tu in tam pa celo nazadovala, je KESTAG v primerjavi z letom 1965

svoj promet povečala za 7,5 odstotka. 40 odstotkov njenih izdelkov je šlo v izvoz, kar najbolj potrjuje njeno mednarodno konkurenčnost.

Glavni inozemski odjemalci izdelkov boroveljske železarne in jeklarne so države območja EFTA, na katere je lani odpadlo polovico vsega izvoza. Najbolj so njeni izdelki priljubljeni na Švedskem in v Švici. Na države Evropske gospodarske skupnosti je odpadlo 24 odstotkov vsega izvoza, 15 odstotkov pa na Združene države Amerike in Kanado.

Špecialiteta boroveljske železarne in jeklarne postaja vse bolj njeno rezilno orodje. Njegova proizvodnja je v zadnjih petih letih narasla za 60 odstotkov. Lani je podjetje zaključilo tudi obsežne investicije na poti racionalizacije obratovanja in izboljšanja kvalitete. Istočasno pa je še bolj kot v zadnjih letih izpeljalo svojo trgovsko mrežo. Poslovni uspehi minulega leta, zaključene investicije in dobro speljana trgovska mreža pa so najboljšje jamstvo, da se bo podjetje tudi v prihodnje uspešno uveljavljalo in kljubovalo krizi, ki trka na vrata številnih industrijskih podjetij.

OD 10. DO 12. MARCA:

Slovenski književniki na Koroškem

Na povabilo Slovenske prosvetne zveze bodo v času od 10. do 12. marca slovenski književniki obiskali koroške Slovence in jih seznanili z novjšim literarnim ustvarjanjem v Sloveniji. V tem času bodo od slovenskih pesnikov in pisateljev prišli na Koroško Mitja Mejak, Janez Menart, Tone Pavček, Mira Miheličeva in Tone Kuntner.

V času njihovega bivanja med nami bodo Slovenska prosvetna društva priredila literarne večere, na katerih bodo — kakor ob zadnjih obiskih leta 1960 in 1961 — imenovani pesniki in pisatelji brali iz svojih del in nas seznanjali z razvojem slovenskega leposlovja v sedanosti. Prvi literarni večer bo priredilo Slovensko prosvetno društvo „Bisernica“ v Celovcu in sicer v petek 10. marca zvečer. Točni spored literarnih večerov bomo objavili v prihodnji številki.

„Bilka“ je spet razvedrila Bilčovščane

Kdo bi vedno tužen bil, ko pa je življenje od družabne strani tako lepo. Ta misel je navdajala bilčovske prosvetaše, ko so pristopili k pripravam prosvetno družabne prireditve, do katere je prišlo minulo nedeljo. In to misel so marljivi, prizadevni in požrtvovalni društveniki v polni meri uresničili. V nedeljo popoldne in zvečer so nam pripravili prijetne urice, kjer smo se spet enkrat iz srca nasmejali, istočasno pa se naužili lepote naše govornice, umetniško izoblikovane in zapete.

Za razvedrilo so nam pripravili tri veseloigre, polne posrečenih nespornostov in zapletljivajev. Prva je imela naslov „Dijak na poti v paradiz“. Dijak (Tomi Gasser) je prosil kmetico (Cilka Majerhofer) za skromno darilo, pri čemer se je predstavljal, da prihaja iz Pariza. Uboga vdova ga je vendar razumela, da prihaja iz paradiza in ga seveda takoj poprosila, da vzame nekaj priboljškov za umrlega moža seboj. Pri tem je prišlo do prepira z njenim drugim možem (Lori Miškulnik), ki je bil „krona“ tega nespornostu.

V drugi veseloigri „Krčmar pri Zvitem rogu“ so trije pivci (Izidor Boštjančič, Tomi Lesjak in Hanzi Kulnik) skupno s sosedom (Peter Sitar) dokazali, da je mogoče tudi „Krčmarja pri Zvitem rogu“ (Bvaži Gasser) spraviti v kozji rog. Tej dovklipni igrici je sledila „Zakleta soba“, kjer sta pri gostilničarki (Malči Kropivnik) in njeni hišni (Katica Krušič) učiteljici Tekavec (Anči Mikl) in Pekovec (Monika Kropivnik) zaradi svoje podobnosti povzročili največjo zmedo, v katero sta se zapletli še pisateljica (Irmu Boštjančič) in gospa Pusteževa (Veronika Majerhofer).

Uspeh teh igrice je bil prodoren. Za ustrezno povezavo pa sta poskrbela še društvena pevka zbor pod vodstvom Follija Kapusa ter recitatorja, desetletna Anica Ogris in enajstletni Franci Gasser. Tudi njim velja vse naše priznanje. Vse naše društvene nike pa zaključno, ko se jim zahvaljujemo za posrečeno prireditev, prosimo, da bi nam kmalu spet nudili lepe urice prijetnega razvedrila.

O B V E S T I L O

V četrtek 2. marca 1967 ob devetih uri dopoldne bo v dvorani I (prvo nadst.) Delavske zbornice v Celovcu (Bahnhofstr.)

O B Č N I Z B O R SLOVENSKE KMEČKE ZVEZE

na katerega dnevnem redu so predvsem poročila, razprava o poročilih in aktualnih kmečkih vprašanjih ter volitve upravnega in nadzornega odbora.

Vsi člani Slovenske kmečke zveze, zlasti pa njeni predstavniki v kmečkih zastopstvih in v občinskih svetih, so k udeležbi prisrčno vabljeni. Nadzorni in upravni odbor

utopljenca z umetnim dihanjem spet obudili k življenju. Njihovo prizadevanje je bilo vendar zaman. Peti ponesrečenec, Heinz Hörzer je umrl na poti v bolnišnico.

Kakor je komisija naknadno ugotovila, na kamionu ni bilo nobenega defekta, ki bi bil lahko vzrok nezgode.

Pliberk

Kmetje iz okolice Pliberka gre do s časom. To ne dokazujejo le njihova prizadevanja na področju pomoči v sosesčini, na področju prizadevanj za pospeševanje kmetijstva s strani občine in na področju uveljavljanja krožka za zrejo in pitanje prašičev, marveč je to posebno nazorno pokazal strokovni tečaj o vprašanjih pridelovanja hibridne koruze, ki je bil minuli tork pri Brezniku v Pliberku in ki sta ga priredila krajevni kmečki odbor Pliberk in upravni odbor Južnokoroškega krožka za zrejo in pitanje prašičev Pliberk.

Predsednik krajevnega kmečkega odbora Pliberk Mirko Nachbar, ki je istočasno tudi predsednik krožka, je moral pred nabito polno Breznikovo kavarno ugotoviti, da prisostuje tečaju najmanj 100 kmetov in kmečkih fantov in da jih veliko število v kavarni ni več našlo prostora.

O najnovejših dogajanjih pridelovanja hibridne koruze in o praktičnih izkušnjah z njo je govoril predsednik okrajne kmečke zbornice Velikovec, župan Hans Glantschnig. Za njim je o problemih sodobne prašičereje govoril poslovodja Zveze koroških prašičerejev Georg Zechner. Po obeh predavanjih se je razvila živahna diskusija.

Muškava - Bilčovs

V nedeljo 5. februarja sta se pri nas poročila Pepca Maierhofer, pd. Muškovnikova na Muškavi, in ing. Janez Ferk iz St. Pavla v Labotski dolini, ki je zaposlen pri Družbi avstrijskih elektrarn na gradbišču bistriške elektrarne. Nevesta je bila od svojih otroških let živa veža našega društva. Pela je v društvenem otroškem zboru in iz njega prestopila v mešani zbor ter se uvrstila med naše priljubljene igralke.

Zato jo je naše društvo ob poročnih slavnostih tudi primerno počastilo. Pri cerkvenih poročnih obredih, ki jih je opravil domači župnik, č. g. Stih, je pel društveni mešani zbor, moški zbor pa jo je počastil pri poročnem slavju, ki je bilo pri Brodniku v Spodnji Vesci. Ko je predsednik društva Peter Sitar slavljeno pozdravil in jima čestital, se je nevesti zahvalil za njeno dosedanje požrtvovalno društveno delo in jo prosil, da bi ostala tudi v prihodnje zvesta lepim navadam svojih staršev in rodne hiše ter društvenim ciljem. V spomin pa ji je izročil primerno društveno darilo kot znamenje tovarštva in priznanja društvenih pevk in pevcev ter igralcev.

K O L E D A R

Petek, 24. februar: Matija
Sobota, 25. februar: Valburga
Nedelja, 26. februar: Matilda
Ponedeljek, 27. februar: Gabriel
Torek, 28. februar: Roman
Sreda, 1. marec: Albin
Četrtek, 2. marec: Karel

Dr. Gotbert Moro

petinšestdesetletnik

Dvorni svetnik, univ. prof. dr. Gotbert Moro, direktor deželnega muzeja in deželnega arhiva je konec minulega tedna praznoval svoj petinšestdesetletnik. Jubilat izvirja iz znane družine koroških kulturnih delavcev. Njegov oče Hugo Moro je bil učitelj in pesnik, njegov umrl brat Oswin Moro pa je bil pionir na področju raziskovanja koroškega narodoslovja. Zato je razumljivo, da se je tudi dr. Gotbert Moro posvetil kulturnemu in znanstvenemu delu.

Zivljenjska pot dr. Gotberta Mora je bila polna prizadevanj za kulturno rast v deželi in marsikatera ustanova nosi pečat njegovih neumornih prizadevanj. Teh prizadevanj se je lotil že kot mlad gimnazijski profesor v Celovcu, ko se je začel s svojimi raziskovanji uveljaviti v koroškem zgodovinskem društvu. Leta 1939 je postal njegov tajnik in istočasno urednik revije Carinthia I. Leta 1948 je prevzel provizorično vodstvo deželnega muzeja, ki ga je obnovil iz ruševin druge svetovne vojne. Od leta 1952 je njegov ravnatelj.

V tem svojstvu je dal pobudo in omogočil nastanek muzeja na prostem okoli deželne vlade, muzeja na prostem pri Gospa Sveti. Vso svojo skrb pa je posvetil pospeševanju arheoloških izkopavanj na Stalenski gori. S tem je koroškemu ljudstvu, zlasti pa stotisočim turistom, ki prihajajo v deželo, odprl možnost spoznavanja davnine naše dežele. Sad njegovih neumornih prizadevanj so tudi številne razstave v deželnem muzeju ter 42 zvezkov »Koroških muzejskih spisov«, 21 zvezkov »Zbirke deželnega muzeja« in 8 zvezkov zbirke »Koroško domovinsko življenje«.

Univ. prof. dr. Gotbert Moro je profesor graške univerze, častni član koroškega zgodovinskega društva in innsbrške univerze, poleg tega pa dopisni član Avstrijske akademije znanosti. Leta 1958 je bil odlikovan z veliko kolajno za zasluge za republiko.

Koroški Slovenci poznamo v njem človeka tolerance in humanosti, vsled česar se tudi mi pridružujemo številnim čestitkam, ki jih je bil deležen ob svoji petinšestdesetletnici.

Znanost odkriva „skrivnosti“ sanj

V osmih urah spanja sanja človek 90 minut, v šestih urah spanja pa 64 minut. Človek sanja vsako noč, čeprav se zjutraj teh sanj le težko ali sploh ne spominja več. Sanjanje je pomemben mehanizem.

Sanjamo ob točno določenih urah, trajanje sanj pa je pri ljudeh različno. Povprečno trajajo sanje od 4 do 30 minut. Bodoče matere sanjajo več, „nesmiselnih sanj“ pa sploh ni.

To je le nekaj spoznanj, do katerih sta prišla Nathaniel Kleitman in William Mement, ameriška zdravnika, ki sta ustanovila „laboratorij sanj“ na čikaški univerzi.

V ohlaskem laboratoriju za preučevanje sanj so poskusni zajci številni študentje, ki ne odhajajo spat domov, ampak prenočujejo v prostorih laboratorija. Brž ko naprave za registriranje spanja pokažejo, da je študent pričel sanjati, ga prebudijo, da bi raziskovalcem povedal, kaj je sanjal. Tako odkrijejo »resnične sanje«, ki jih zjutraj osebe, ki so sanjale, ne izmalicijo s primesmi kasnejših sanj ali z izmišljotinami, da bi tako po sili izpolnile praznine.

Nihče ne zaspi takoj. Uspavanje zahteva daljši ali krajši čas, kar je odvisno od posameznika. Uspavanje spremlja pojav meglenih, zelo nejasnih, nedoločenih slik, ki polagoma izginejo. Ko preneha ta stopnja polna, nastopi trden sen, ki traja okoli pol ure. Potem postane spanec nekoliko bolj površen, naš um prične delovati ter ustvari prve sanje, ki trajajo manj kot devet minut. Tri minute zatem ko smo zaspali, se pojavijo druge sanje, ki trajajo devetnajst minut. Tretje sanje trajajo od 22 do 24 minut, četrte pa, ki se pojavijo v sedmi uri spanja, trajajo celo pol ure. Pete sanje (le-te so zelo redke, ker nastopijo šele po osmi uri spanja) so sanje, ki se jih najbolje spominjamo.

Najbolj znane »bliskovite sanje« je doživel in o njih pripovedoval francoski zdravnik Maury, ki je ležal bolan, mati pa mu je sedela ob vznožju postelje. Zdravnik je zaspal, spal je manj kot eno uro, toda ležal je na boku. V nekem trenutku se je od vzglavja postelje odtrgal s stene neki okras in udaril spečega po tilniku. Maury se je zdrznil, pogledal okoli sebe in prepoznal mater, vendar šele po nekaj trenutkih. Bil je zelo vznemirjen in je materi povedal, da je sanjal, kako so ga gi-

ljotinirali. V nenavadno kratkem trenutku, ki je pretekel od časa, ko je občutil udarec v tilnik, pa do časa, ko se je prebudil, je Maury sanjal »dolge sanje« živel je v Franciji v času terorja, na sodišču ga je zasliševal sam Robespierre, nato pa so ga odvedli na morišče. Sanje so bile tako žive, da je Maury slišal celo žvižg giljotine in »začutil«, kako mu giljotina seka glavo.

Vsi ljudje so doživeli podobne »bliskovite sanje«, zelo pogostne pa so sanje »padanja in praznino«, to je sanje, ki jih običajno povzročijo spust roke ob postelji. Letenje v sanjah pojasnjujejo s pravilnim in globokim ritmom dihanja.

Med sedmim in devetim mesecem nosečnosti žene najbolj intenzivno sanjajo. Bodoče matere sanjajo, da so že rodile otroka, ki ga nosijo, nekatere med njimi celo vidijo svojega bodočega otroka v »idealni dobi«, ko je star tri do štiri leta. V vseh sanjah bodočih mater je element, ki navdihuje sanje, bitje, ki ga mati pričakuje, kajti v njenem umu zavzema najvažnejše ali celo edino mesto prav otrok, ki ga pričakuje. Menijo, da so sanje bodočih mater tako pogostne in številne prav zaradi čestega premikanja otroka v maternici.

Strokovnjaki za sanje so ugotovili, pri čemer so uporabili izkušnje prastarih preučevalcev, tako imenovano onirično (sanjsko) simbolgijo: obširen seznam predmetov in oseb, ki se lahko pojavijo v človeških sanjah. Vsak simbol (v Zürichu je arhiv, ki hrani nad milijon sanjskih simbolov) ima svoj pomen.

Nekaj primerov: oče se često pojavlja v sanjah v obliki velike, odporne, dlakaste živali, psa ali medveda. V vseh primerih prepušča osebi, ki spi, da bi opravila kako delo. Psihoanalitiki pojasnjujejo to groteskno in neprijetno »maškarado« s tem, da je za otroka oče vselej tekmeč. Ko se vrača z dela, se najprej obrača k materi, otroke pa nekaj časa zanemarija.

Mati se pojavlja v sanjah pogosto kot kraljica, zelo lepa filmska zvezda, toda nepristopna žena. Otroci namreč obožujejo in idealizirajo mater (pri pojasnjevanju sanj se psihoanalitiki morajo vselej vračati v otroško dobo). Poleg matere pa živijo v družini tudi oče, drugi otroci, sorodniki, zato je torej mati v sanjah težko pristopna.

Čustva in strasti se nam kažejo v sanjah pogosto kot zveri: lev ali tiger, pač glede na naravo, ki jo imajo te živali. Razočaranja često simbolizira v sanjah zastor gledališča ali celo samo gledališče, ki v njem gledamo kako predstavo. Gledališče je kraj, kjer prevladuje domišljija, zgodbe, prikazane v gledališču, imajo enako vrednost kot doživete zgodbe. Dobro in slabo se često prikazuje v sanjah v obliki razpotja; na teh razpotjih je desna pot često strma in težka, leva pa široka in udobna.

Preučevanje sanj ter njihovo razlaganje je posel, s katerim so se bavili že v starem Babilonu in Egiptu. Sanje so bile stoletja ovite v tančice skrivnosti in šele sodobni znanosti ter njenim preučevanjem polagoma uspeva pojasniti vse to, kar se je tisočletja zdelo človeku »skrivnostno«.

ZANIMIVOSTI IZ ZNANOSTI IN TEHNIKE

- V starem Rimu so uporabljali za pošiljanje pisem pošne lastovke, ker letijo le mnogo hitreje kakor golobi.
- Otroci v starosti 4 let postavljajo svojim staršem vsak dan povprečno 437 vprašanj.
- Na Zemlji živi okoli 2500 vrst kač. Najbolj strupena med njimi je figrova kača. Njen strup deluje neposredno na dihalne centre v možganih.
- Na enem kvadratnem kilometru živi več insektov kakor ljudi na celotni zemeljski obli.
- Tropska ptica Oropendola gradi svoje gnezdo v bližini osjih gnezd, da bi ose varovale gnezdo pred živalski tatovi jajc.
- V eni minuti gre skozi pošte vsega sveta povprečno okrog 3 milijone pisem.
- O Napoleonu je bilo napisanih okrog 10.000 knjig, to je povprečno v vsakih 120 urah ena knjiga, računajoč čas po njegovi smrti.
- Sovjetski strokovnjaki so iz steklenih vlaken naredili nov material za izolacijo toplote in zvoka, zaradi česar se bo teža letala TU-114 lahko zmanjšala za več sto kilogramov. Novi izolacijski material iz steklenih vlaken vsebuje 99,6 odstotka zraka. Strokovnjaki pravijo, da so vlakna »ekstra tanka« saj njihova moč ne znaša več kot dva mikrona.
- Ključ za hišna vrata bo kmalu stvar preteklosti. Neka ameriška tovarna je izdelala ključavnico s številčno kombinacijo, ki jo je moč vgraditi v vsaka vrata. Namesto ključavnice je priročna kljuka, ki jo pa lahko premečemo samo, če smo prej na številčnici postavili pravilno kombinacijo. Niti po šumu pri premikanju številčnice niti s neštetimi poskusi ni moč ugotoviti pravilne kombinacije. Celotni poskusi z rentgensimi žarki niso privedli do uspeha.
- Če je človek nervozen, trpi za nespečnostjo ali pa ima drugačne živčne motnje pomaga igranje s sinovo električno železnico ali s hčerkinimi lutkami in punčkami mnogo bolj kot pa številne tablete, kava ali obisk pri

Strah pred strahom

Gotovo poznate ljudi, ki sovražijo majhne prostore in se počutijo v njih kakor v kletki. O takih ljudeh pravimo, da bolehalo za klaustrofobijo, to je strahom pred utesnjenostjo. Fobije so zelo česti pojav pri ljudeh. Mnogi imajo zelo rable oblike fobij in lahko živijo povsem normalno življenje, druge spet utesnuje strah v taki meri, da potrebujejo zdravniško pomoč. Psihatri obravnavajo fobije kot nevroze ali znake globljih problemov, ki tičijo v človeku. V spodnjih vrstah navajamo najbolj česte fobije:

- agorafobija — strah pred velikimi prostori
- akrofobija — strah pred višinami
- androfobija — strah pred moškimi
- avtofobija — strah pred samoto
- batofobija — strah pred globlinami
- entomofobija — strah pred insekti
- ginekofobija — strah pred ženami
- hidrofobija — strah pred vodo
- fobofobija — strah pred lastnim strahom
- ksenofobija — strah pred tujimi ljudmi
- niktofobija — strah pred temo
- patofobija — strah pred boleznimi.

psihiatru. Do te življenjske izkušnje so se dokopali ameriški zdravniki. „Najboljši način duševne sprostitve je,“ meni kalifornijski zdravnik dr. Quentin Strong, „če se zdaj pa zdaj preselimo v otroški fantazijski svet.“ Nekemu svojemu pacientu je predpisal, naj sestavlja model ladji. Po statističnem poročilu pokupijo v Ameriki 40 odstotkov raznih modelarskih kompletov prav odrasli za lastno uporabo.

Elektronika v hotelu

V londonskem hotelu Royal so uvedli avtomatičen kontrolni sistem, ki omogoča hotelskemu osebju, da je vsak hip na tekočem glede prostih sob in tega, katere izmed njih so pospravljene in katere še ne, koliko časa bodo zasedene itd.

Velika svetlobna tabla na steni z različnimi barvami odkriva trenutno stanje za vsako sobo. Če je svetloba zelena, je soba prosta, toda gost še ni poravnal računa. Če je svetloba rumena, je v sobi pravkar čistilka. Rdeča svetloba pomeni, da je soba prosta in da je gost že poravnal račun, bela pa, da je v sobi gost.

Kontrolni sistemi so trije: eden je v uradu direktorja, drugi v bližini blagajne, tretji pri vratarju.

ROBERT MERLE

22

Nato je utihnila. Frau Lipman je nekaj na dolgo in široko šepetaje pripovedovala, potem pa se je zaslišal spet njen živčni smeh in z vreščecim glasom je zavpila:

„Prav! Že prav, Herr Schrader! Potem pa tudi vi odidite!“

Schrader se je vrnil v sobo in zaloputnil z vrati. V obraz je bil zaripel in oči so se mu bliskale od jeze. Sedel je na posteljo in se obrnil k meni:

„Veš, kaj mi je ta prekleta večča pravkar rekla?“

„Da, slišal sem.“

Vstal je.

„Prekleta trapal!“ je rekel in dvignil roko proti stropu. „Prekleta trapal! Niti zastran svoje riti ne zna biti hvaležna!“

Ta groba šala me je prizadela in zardel sem. Schrader me je od strani pogledal, slekel srajco, vzel čopič za britje in si žvižgaje pričel militi lica. Potem je vzel britve in jo previdno ponesel v višino obraza. Prenehal je žvižgati in zaslišal sem, kako rezilo na drobno in vztrajno praska po koži.

Čez nekaj časa se je obrnil s čopičem v roki. Razen nosu in oči je imel ves obraz v milnici, in rekel je:

„Poslušaj, zdi se mi, da se ne zmeniš kaj dosti za ženske.“

Kaj takšnega nisem pričakoval in brez pomisleka sem odvrnil:

„Ne, ne zmenim se dosti.“

A že sem s tesnobo v srcu pomislil: In zdaj me bo začel izpraševati...

„Zakaj ne?“ je nadaljeval Schrader.

Pogledal sem stran.

„Ne vem.“

Znova si je namilil obraz.

„No, da,“ je rekel, „poskusil si pa že kdaj, nicht wahr?“

„Sem. Enkrat. V Damasku.“

„Pa?“

In ker nisem nič odgovoril, je nadaljeval:

„No, no, kaj pa sediš tamle za mizo kakor posušen slanik! In tako čudno gledaš nekam v prazno! Povej mi no, kako je bilo, povej! Ti je bilo lepo ali ne?“

„Lepo.“

„Pa?“

S skrajnim naporom sem rekel:

„Se kdaj drugič pa me ni mikalo.“

Obstal je s čopičem v roki.

„Zakaj pa? Ti je bila zoprna?“

„Niti ne.“

„Je imela kakšen zoprni duh?“

„Ne.“

„Govori vendar!... Morda ni bila lepa?“

„Hm, zdi se mi... da je bila.“

„Zdi se ti!“ je rekel Schrader in se zasmeljal.

Nato je nadaljeval:

„No, kaj pa potem ni bilo prav?“

„Nič nisem odgovoril in spet je rekel:

„Povej no... Govori!“

„No, prav,“ sem rekel v zadregi. „Ves čas sem se moral pogovarjati z njo. In to se mi je zdelo utrudljivo.“

Schrader me je nejeverno pogledal, izbulil je oči in usta so se mu našobila. Potem je bruhnil v smeh.

„Herrgott!“ je potem rekel. „Res si posrečen, Rudolf!“ V hipu se je v meni dvignila jeza in zasikal sem:

„Tiho bodi!“

„Ne, ne, res si posrečen, Rudolf!“ je gnal svojo Schrader in se na vse pretege smejal. „Po mojem bi bilo zate najboljše, če bi šel med farje.“

Udaril sem s pestjo po mizi in zavpil:

„Tiho bodi!“

Potem se je Schrader obrnil nazaj proti ogledalu, dvignil desnico in v lišini je bilo slišati samo še strganje britve.

Gospe Lipman ni bilo treba čakati teden dni, kolikor nama je dala odloga do odhoda. Dva dni potem, ko so naju odpustili iz tovarne, je Schrader pridivjal v sobo in zavpil kakor brez uma: „Los Mensch, los! Prostovoljce rekrutiraj!“

Čez tri dni sva na novo opremljena in oborožena zapustila mestece H.

Frau Lipman je jokala kakor dež. Spremila naju je na postajo, na peronu mahala z robčkom, in Schrader, ki je stal za oknom v vagonu, je stisnil skozi zobe: „Ne, pa res ni bila slaba punca, čeprav se ji je rado mešalo v glavi!“ — Jaz sem sedel na klopi. Vlak se je premaknil, pogledal sem svojo uniformo in zazdelo se mi je, da se je življenje pričelo znova.

Dodelili so naju v Grenzschutz v mestu W. Poveljeval nam je nadporočnik Rossbach. Kar vseč nam je bil ta nadporočnik. Bil je visok in tenak, imel je svetle, že pepelnato sive lase, ki pa so se mu na prednjem delu glave že redčili. Držal se je togo kakor pravi oficir, hkrati pa je bilo v vseh njegovih gibih precej elegancije.

„Moj otrok je drugačen“

Pri normalnem otroku je za starše samo po sebi umevno, da njegov razvoj vodijo in podpirajo tako, da postane uporaben član človeške družbe in da se more v njej znajti in se počutiti kar se le da srečen. Prav tako je samo po sebi umevno, da nudimo duševno nerazvitemu otroku pomoč, da se približa cilju, kolikor dopušča njegovo stanje. Če dosežemo pri prizadetem otroku toliko, da je srečen, miroljuben, dobro vzgojen, čist in ubogljiv, potem bodo ljudje ob srečanju z njim prijaznejši. Tudi doma bo z njim lažje, tako da bo živela vsa družina skupaj bolj v miru in zadovoljstvu.

Otrok, ki se dobro vede, je deležen dosti več dokazov simpatije, kot otrok, ki je povsod v spotiko. Prijaznost, ki je je deležen, blagodejno vpliva na njegov značaj: daje mu občutek, da ga imajo ljudje radi. Kot vsakega drugemu človeku, ugaja to tudi prizadetemu otroku. Tako dorašča kot zadovoljen človek in vrača sprejeto prijaznost prav tako s prijaznostjo. Čuti se priznan in prizna nato s svoje strani zahteve, ki jih od njega terja situacija: vedno bolj harmonično se vvršča v vse širše okolje.

Nasprotno je otrok, ki se ne vede dobro, povsod v spotiko. Vedno znova ga oštevajo in to ne samo ljudje, ki so mu blizu, temveč tudi takšni, na katere čustveno ni navezan. Doživlja mnogo neprijaznosti in reagira na to z lastno neprijaznostjo, s čimer postane še bolj neprijaznejši. Ni čudno, da občuti svet kot nekaj neprijaznega, saj mora živeti z njim v nenehni boju. Živi tako rekoč v sovražnem taboru. Namesto harmonične podreditve, raste v njem bojevitost: upira se vsemu, bori se proti vsakomur, in sicer s takšnimi sredstvi, da ga okolje zaradi njih še bolj odklanja. Tako nastaja lik upornega, napadalnega slaboumneža, ki vse razbije, povsod dela škodo in je za vsakogar breme. Napadalnost ne sodi v sliko duševne nerazvitosti: to je posledica nepravilnega ravnanja.

Tudi zdrav otrok vztraja nekaj časa v svojem odporu, tudi on je kdaj pa kdaj uporen, če ga je k temu izzvala situacija; ob prigravarjanju, uvidevnosti in ne nazadnje ob samokontroli se zopet uravnovesi. Duševno šibkejši pa se bojuje z mnogo enostavnejšimi, zato pa toliko močnejšimi sredstvi. Svojem čustvom je izročena na milost in nemilost v veliko večji meri, ker mu manjka pametna preudarnost.

Zato moramo paziti na to, da sam sebe ne žene vse bolj v obrambni položaj in da se nanj ne navadi in ne vztraja v njem. Najboljše sredstvo proti temu je naše lastno zadržanje. Naša ljubezen, naša mirna prijaznost vzbudi miroljubnost. Če ga vrhu tega učimo še dostojnega vedenja, potem bodo tudi drugi ljudje prijazni z njim. Tako otrok nima nobenega povoda, da bi postal borben.

Prizadetega otroka je treba naučiti marsičesa, kar zna zdrav otrok tako rekoč sam od sebe, ko doseže določeno starost. Veliko tega, kar si zdrav otrok zapomni po naključju, se mora prizadeti otrok šele učiti. Pri zdravem otroku je ta ali ona sposobnost lepega dne preprosto tu: obleče si nogavice ali piše iz kozarca, vse to, ne da bi ga bilo treba posebej učiti.

Pri prizadetem otroku ni nič samo po sebi umevno. Sam od sebe se nauči malo ali nič.

Ženske, ki se težko poročijo

Številni psihologi, zlasti v Ameriki in na Švedskem, že leta poskušajo razvozlati skrivnost zakonske sreče. Ugotovili so veliko zanimivega, skupina švedskih psihologov pa je odkrila sedem vrst žensk, ki imajo težave s poroko.

Za srečno zakonsko zvezo obstajajo določena pravila. Tako lahko z gotovostjo trdimo, da bo zakon srečen, če je v ženi dovolj ženskosti. Moški jo odkrivajo podzavestno. So pa tudi ženske, ki se zaradi nekaterih lastnosti ne morejo poročiti. Švedi pravijo, da jih je sedem vrst. Po njihovem mnenju so to:

1. **PREVEČ PRIDNE ŽENSKE.** Le-te živijo v stalnem strahu, da ne bodo mogle vsega pravočasno opraviti. V njihovem življenju poteka vse določeno in strogo odmerjeno. Ne prenesejo pogleda na poln pepelnik ali zmečkano blazino na kavču. Gospodinjske posle opravljajo z neskončno marljivostjo in prav zato so za moške nekako preveč pridne. Takšne ženske preveč zahtevajo, zato težko najdejo moža.

2. **EGOCENTRIČNE ŽENSKE.** Največkrat so prijetne in lepe. Tako so obsedene od svoje lepote, da se nimajo časa poglobiti še v koga drugega. Od moškega zahtevajo, da nenehno obožuje njihovo sicer prijetno, toda v bistvu nepomembno osebnost. Ne-

nehno pričakujejo žrtve od svojega partnerja, same pa niso zmožne nikakršnega žrtvovanja. Zakon s takšno žensko je za moškega nenehno ponižanje.

3. **NEŽENSKA ŽENA.** S strasjo bo opravljala posle, ki sodijo v moško dejavnost. V družbi se bo obnašala precej možalo; učinkom svoje zunanosti ne pripisuje nikakršnega pomena. Ponosna je, ker jo moški štejejo za sebi enako in občujejo z njo kot s svojimi kolegi. Prav tako ji godi, če moški v njeni prisotnosti pripovedujejo „moške“ smešnice. Štejejo jo za nepopolno žensko.

4. **CINIČNE ŽENSKE.** Tudi ta vrsta ženske sodi med neženske. Vrhu tega so obremenjene tudi z neprijetno lastnostjo: ob neprimernih priložnostih cinično pripominjajo natančno tisto, kar zelo prizadene moške. Šale razumejo samo kadar niso naperjene proti njim. Imajo popolnoma nerazvito čustveno življenje.

5. **PRENAPETE ŽENSKE.** Največ takšnih žensk je v premožnih krogih. Poznamo dve inačici: smešno razvajene ženske ki s posebno ljubeznijo igrajo vlogo gospodične „ne dotikaj se me!“, in „mučenice“; zadnje hlepajo za nenehnimi kokeznimi scenami, ki jih moški ne prenašajo dlje kot največ eno uro.

6. **PREVEČ SAMOSTOJNE ŽENSKE.** Zelo so marljive v poklicnem delu. Ponosne so, ker nikoli ne potrebujejo moške pomoči ali nasveta. Ob njih moškemu ne pada na pamet, da bi storil karkoli kavalirskega. Takšna vrsta žensk naravnost teži po tem, da bi imele v zakonu prvo besedo.

7. **ŽENSKE, KI HOČEJO IMETI VSE.** Odložajo o vsem, tudi o stvarih, ki zadevajo samo moške. Moški sme jesti ali piti samo tedaj, ko mu to dovoli ženska. Obleči sme samo tisto, kar mu določi ženska. Svoje

Poskusite!

SIROVE PALACINKE

Palacinko sestavlja tanko pečeno tekoče testo v obliki prožne ploške z osnovnim receptom:

25 dkg moke, 2 rumenjaka, 2 celji jajci, 1 dcl sladke smetane, 5 gramov soli, nastignana oranžna ali limonina lupina, 2 dkg sladkorja 6 dcl mleka.

Takten recept upošteva francoska kuhinja. Prilagodimo pa ga lahko skromnejšim razmeram, torej brez smetane in foliknega živila jajc. Pečene palacinke napolnimo z mešanico sira, ki sestoji iz 1/2 kg sira, 5 dkg sladkorja, 3 žlice kisline ali sladke smetane, malce soli, 1-2 jajc in nekaj očistilnih in opranih rozin.

Nadevane in zvite palacinke denemo v nepregorno posodo, prelujemo z mešanico mleka in jajca ali smetane in jajca in pečemo še 15-20 minut.

V isti posodi palacinke tudi serviramo.

Potrebne so vaje

Za lepo hojo in držo potrebujemo vaje. Poskusite s temile:

■ Noge razširite in se oprite z rokami ob boke. Z zravnanim hrbtom se počasi sklonite, dokler ne pridete v vodoravno lego. Nato vdihnite, se počasi zravnajte in potem izdihnite, komolce pa upognite daleč nazaj.

■ Imate morda predebel vrat? Težko držite roke ob telesu? Prekrižajte roke za vratom, stojte zravnano in glavo večkrat sunkoma potisnite nazaj, roke pa hkrati naprej. Štejte do deset, nato pa se sprostite.

■ Ne znate držati ravnotežja? Stojte na eni nogi in se opirajte nalahno na palico. Stopalo proste noge položite za koleno noge, na kateri stojite. Zaprite oči in štejte do dvajset. Vajo ponovite z drugo nogo.

■ Hoditi navzven in pri tem držati hrbet zravnano se naučite najbolje s palico. Položite jo na hrbtu malo nad križem med oba komolca. Z vzravnano glavo stopajte naprej počasi, nato hitreje in pri tem obdržite noge tesno skupaj in delajte majhne korake.

■ Za vajo pravilne drže glave držite hrbtano stran dlani pod brado in pri tem sprostite ramena. Če to vajo večkrat ponovite, boste kmalu opazile napredek.

nagnjenje do ukazovanja podkrepljujejo takšne ženske ponavadi z zelo vsakdanjo frazo: „Vse delam v tvoje dobro“.

Drobni nasveti

■ Belo perilo, ki ga dlje časa ne uporabljate, v omari porumeni. To lahko preprečite, če vsak kos zavijete v bel papir.

■ Kadar šivate gumb, podložite med blago in gumb vžgalico. Gumb boste tako lažje zapenjali.

■ Najlonske nogavice bodo trpežnejše, če še nove namakate čez noč v hladni vodi.

■ Če bi radi zmehčali nove čevlje, jih znoraj natrite z gorilnim špiritom. Takoj nato jih lahko obujete.

■ Star dežnik rad začne prepuščati vlogo. Rastopite žličko galuna v pol skodelice vode, z mehko ščetko nanesite raztopino na preperela mesta, nato pa dežnik razprite, da se posuši.

■ Nekatera živila puščajo v hladilniku trdovratni vonj. Temu se lahko izognete, če hranite v hladilniku kos starega kruha.

■ Odličan recept, da se vam pri kuhanju omak ne naredijo kepice: brž ko se olje ali mast segreje, ga malo posolite in šele potem vsujete moko.

Toda če si starši vzamete čas zanj, se boste čudili, koliko ga je mogoče naučiti. V prvih petih do šestih letih ste izključni voditelji svojega otroka. Izkoristite dobro ta čas: obrodil vam bo sadove.

Preutrujenost - bolezen sedanosti

Utujenost je znak za alarm, vendar žal številne ženske na ta znak napačno reagirajo. Utujenost skušajo preganjati z alkoholom, cigaretami, kavo. Gotovo je, da lahko ta sredstva za nekaj časa preženejo utujenost. Toda utujenosti ne zdravijo! Cigarete, alkohol in kava lahko še povečajo težave in ogrozijo zdravje, če jih prepirano uživamo.

Kaj storiti! Univerzalnega recepta ni, kajti tudi ljudje niso vsi enaki. Vendar vam bomo povedali nekaj nasvetov za osvežitve:

Znano je, da menjava tople in hladne kopeli pospešuje krvni obtok. Po kopanju v topli vodi se tuširajte s hladno. Začnite pri nogah in nadaljujte vse do srca. Po kopanju se močno srotirajte!

Sprostitvev je najboljšo sredstvo proti preutrujenosti. Važno je, da vsi deli telesa leže na mehki podlagi. Pri tem moramo povsem „izključiti“ tudi misli.

Svež zrak je sredstvo, ki nam ga narava ponuja brezplačno. Zjutraj, ko vstanemo, na široko odprimo okno in nekajkrat globoko vdihnimo in izdihnimo. Prav tako napravimo nekaj dihalnih vaj tudi zvečer, pred spanjem. Soba, kjer spimo, naj bo zmeraj dobro prezračena.

Pomarančni in drugi sadni sokovi pospešujejo prebavo. Zato so le-ti odlično sredstvo proti splošni utrujenosti. Koristilo nam bo, če bomo zjutraj in zvečer popili kozarec sadnega soka. S tem bomo lažje premagovali vsakdanje napore.

nebo in daleč naokoli razsvetljevali zasneženo pokrajino. Schrader mi je nekoč zašepetal: „Ne, tole mi pa ni prav nič všeč.“ — Nič mu nisem odgovoril. Opazoval sem, kako pohišstvo črni in se zvija v plamenih, in zazdelo se mi je, da da so vse te reči zato tam, da jih lahko uničim.

Ordred Rossbach je bil že zdesetkan in še vedno smo se umikali. V začetku novembra, v nekem gozdu blizu mesta Mitau, je divjal hud boj, na lepem pa so Letonci pustili svoj pritisk. Za hip je nastalo nekakšno premirje, samo tu pa tam je še zaživigala kakšna izgubljena krogla. Schrader se je vzravnal in se naslonil na smreko. Utujenost se je nasmehnil, si potisnil čelado na tilnik in rekel: „Herrgott! Kar všeč mi je to pasje življenje!“ — Še v tistem hipu se je nagnil malce naprej, me začudeno pogledal, se počasi spustil na kolena, povsili pogled kakor v zadregi in se zgrudil. Pokleknil sem zraven njega in ga obrnil na hrbet. Pod levo prsno bradavico je imel čisto majčkano luknjo in na bluzo se mu je pocedilo komaj nekaj kapljic krvi.

Takoj nato je prišlo povelje za napad. Pognali smo se proti Letoncem, bilka je trajala ves dan, naposled pa smo se umaknili in se znova utaborili v gozdu. Tovariši, ki so ostali v zaledju da bi pripravili taborišče, so mi povedali, da so za Schraderja že izkopali grob. Truplo je zmrznilo in ker nog niso mogli zravnati, so ga pokopali sede. Dali so mi njegovo razpoznavno ploščico. Mrzla kakor led se je zableščala v moji dlani. Bolj ko smo se umikali, bolj sem naslednje dni mislil na Schraderja. Kar videl sem ga, kako nepremično sedi pod zemljo. Kdaj pa kdaj sem ga zagledal v sanjah, kako se z obupnim naporom muči, da bi se vzravnal ter predrl trdo in zaledenelo zemljo nad glavo. Kljub temu pa me ni dosti bolelo, ko ga ni bilo več zraven mene.

[Se nadaljuje]

Grizel se je od nestrpnosti, z njim pa tudi mi. V mestu W. nismo imeli kaj početi: čakali smo samo na nadaljnja povelja, ki pa jih ni bilo od nikoder. Kdaj pa kdaj smo zvedeli, kaj se dogaja v Letoniji, kamor so pošiljali nemške prostovoljske čete, ki so se borile proti boljševikom. Proti koncu maja smo zvedeli, da so naši zavzeli Rigo, in takrat smo prvič slišali govoriti o poročniku Leonu Albertu Schlageterju, ki je na čelu peščice mož prvi prodril v mesto.

Zavzetje Rige je bilo zadnje veliko junaštvo baltičkih prostovoljcev. Vrstili so se poraz za porazom in Rossbach nam je razlagal taktiko Anglije: čeprav so boljševiki zasedli baltičke province, je kljub mirovni pogodbi na eno oko zamižala in spregledala prostovoljske vojaške sile v Letoniji. In prav tako so zamižali tudi „frakarji nemške republike“. Ko pa so bili boljševiki potolčeni, je Anglija „z začudenjem opazila“, da baltički prostovoljci pravzaprav kršijo določbe mirovne pogodbe. In pod njenim pritiskom je nemška republika morala odpoklicati te prostovoljce. Vendar pa se niso vrnili. Nasprotno, postali so prostovoljci v armadi ruskih belogardijcev. Menda so celo začeli prepevati ruske pesmi... To je bilo smehal Schrader se je od veselja tolkel po kolnih.

Malo nato smo z velikim začudenjem zvedeli, da so „gospodje v frakih“ podpisali vsiljeni versajski mir. Temu dogodku ni Rossbach posvetil niti besedice. Kazalo je, da ga ta novica niti najmanj ne zanima. Rekel je samo, da prava Nemčija ni v Weimaru, temveč povsod tam, kjer se nemški vojniki še vedno bojujejo.

Žal pa so o baltičkih prostovoljcih prihajale vedno slabše novice. Anglija je proti njim oborožila Litavce in Letonce. Na široko je razmetavala zlato, njeno ladjevje je bilo zasidrano pred Rigo in pod okriljem letonske zastave je streljala na našo armado.

Proti sredi novembra nam je Rossbach sporočil, kakšna silna čast nas je doletela: povedal je, da nas baltički prostovoljci kličejo na pomoč. Potem je za nekaj časa premolednil in naposled vprašal, ali nam je vseeno, če nas bodo „gospodje v frakih“ imeli za „upornike“. Zasmejali smo se in Rossbach je še rekel, da nikogar ne sili, kdor hoče, lahko ostane. Nihče ni niti pisnil in Rossbachu so oči zažarele od ponosa.

Krenili smo na pot, nemška vlada pa je odposlala oddelek svoje armade, ki naj bi nas zaustavil. Toda slabo so izbrali tisti svoj oddelek: v hipu se je pridružil nam. Malo nato je prišlo do prvega spopada. Nasproti so nam prišle litavske čete. In v manj kot eni uri smo jih pokosili. Zvečer smo se utaborili na litvanskem ozemlju. In prepevali smo: „Mi smo zadnja nemška vojska, ki s sovražnikom se bije.“ To je bila pesem baltičkih prostovoljcev. Že nekaj mesecev smo znali besede na pamet. Toda tega večera smo prvokrat začutili, da po pravici pojemo to pesem.

Nekaj dni pozneje si je ordred Rossbach izbojeval prehod skozi letonsko armado in priskočil na pomoč nemški garniziji, obkoljeni v Thoresbergu. Takoj nato pa se je pričel umik. Noč in dan je snežilo na kurlandske stepe in močvirja, divjal je ledeno mrzel veter, nenehno smo se bojevali in ne vem, kaj bi si poročnik von Ritterbach mislil, če bi nas videl, da z Letonci postopamo natanko tako, kakor so takrat Turki z Arabci.

Požigali smo vasi, ropali kmetije, podirali drevje. Prav nobene razlike nismo delali med civilisti in vojaki, med moškimi in ženskami, med odraslimi in otroki: vse, kar je bilo letonskega, je bilo obsojeno na smrt. Kadar smo zasedli kakšno kmetijo, smo pobili do zadnjega vse prebivalce, zmetali trupla v vodnjak, jih zasuli z granatami. Zvečer, ko smo na dvorišče kmetije zvelkli vso hišno opremo, pa smo zažgali kres zmagoslavja. Plameni so se dvigali visoko pod

D. STOLE:

LUČ JE UGASNILA

Bila je temna in deževna noč. Prizorišče drame: podružnica westminske banke v vzhodnem delu Londona. Policijo so o vplomu obvestili nekaj po devetih uri.

Rick Martin je stal v žarko razsvetljeni pisarni, v kateri so napadli Jamesona. Nesrečnik je bil še vedno omamljen, tako da sta ga morala držati dva Rickova moža; bil je blede kot vosek.

Vrata blagajne so bila odprta. Povsod po pisarni so bili razmetani dokumenti, spisi in bankovci. Rick Martin je pogledal na električno stensko uro, ki je kazala 9.40.

— Kaj se je zgodilo, Jameson? — je vprašal Rick.

— Prišel sem skozi zadnja vrata... Sedel sem za pisalno mizo. Moral sem končati neko delo... Pravkar sem se odpravil, da odidem...

Jameson je težko zbiral besede, zakašljal je in nadaljeval:

— Oblekel sem si površnik in pogledal na uro. Bilo je deset minut pred deveto uro... in... nato je luč ugasnila!

Jameson je drhtel. Rick Martin ga je motril in pomislil na Drummonda. Mike Drummond je bil strah in trepet bančnih uradnikov. Zmerom se je pojavljal sorazmerno zgodaj, tako okoli devete ure zvečer. Njegove žrtve so bile skoraj vedno nepoškodovane, toda na smrt prestrašene in vsa kri jim je splahnela z lic.

— Ali menite, da je bil to Mike Drummond? — je vprašal Rick bančnega uradnika.

— Ne vem, nisem ga videl, ker... To se je zgodilo tako... — Jameson je za hip umolknil, si prižgal cigareto in hlastno potegnul nekaj cigaretnih dimov vase.

— Zdaj je konec leta. Imamo mnogo dela. Moral sem končati nekaj obračunov. Bil sem popolnoma sam v banki. In prav v trenutku, ko sem si oblačil površnik, sem zaslišal žum, ki je prihajal s hodnika. Še preden sem se zavedel, je ugasnila luč. Priznam, da sem se prestrašil. Nisem bil niti sposoben, da bi prižgal vžgalico. S hodnika sem zaslišal lahke korake — približevali so se moji sobi... Vrata so se odprla in nekdo je stopil v popolnoma temno sobo...

„Vedno ista zgodba, kadar se govori o Mikeju Drummond!“ je pomislil Rick, vendar svoje misli ni izrekel.

Jameson je nadaljeval: — Zavpil sem: „Kdo je?“ Nihče mi ni odgovoril. Nenadoma me je osvetlil ozek trak svetlobe. Človeka, ki je držal baterijsko svetilko, nisem videl. Zamolkel glas mi je ukazal, naj se ne ganem z mesta, sicer me čaka smrt. Zatem mi je zapovedal, naj odprem blagajno.

Jameson si je s tresočo roko prižgal drugo cigareto.

— V eni roki je držal svetilko in v drugi revolver. Odpel sem blagajno. Tedaj mi je zapovedal, naj se obrnem proti zidu in dvignem roke. Ubogal sem.

— Kako dolgo ste stali ob zidu? — je zamišljeno vprašal Rick.

— Ne vem. Po šuštenju papirja sem spoznal, da si vlomilec baše bankovce v žep. Nato me je z revolverjem dregnul med rebra in mi ukazal, naj se deset minut ne premaknem, če mi je življenje drago...

— Tako je Drummond ožugal tudi Wooda, — je pripomnil nadrednik Smith, Rickov pomočnik.

Rick je dal Jamesonu znak, naj nadaljuje:

— Slišal sem, kako odhaja. Čakal sem približno dve, tri minute, nato sem se obrnil... Zdelo se mi je, da mi bo od prestanega strahu počilo srce. Pri vhodnih vratih sem zagledal senco in ozek trak svetlobe je blisnil čez revolver. „Še sem tu!“ je rekel neznanec z grozečim, hripavim glasom.

— Kaj se je zgodilo zatem?

— Stal sem v temi z dvignjenimi rokami. Slišal sem, kako je v zvoniku sosedne cerkve bila ura devet. Minute so minevale. Zbral sem ves pogum in se obrnil. Med odprtimi vrati nisem videl nikogar

nasproti banke več kot eno uro. Tako vsaj trdi, — je povedal starejši policaj. — Ne bi bilo slabo, če bi ga zaslišal.

Mladenič je potrdil, da je cela uro sedel na klopi. Smejale se je. Saj ne bi bil neumen, da bi sedel pred banko, če bi bil soudeležen pri vplomu.

— Ali ste opazili kaj nenavadnega? — ga je vprašal Rick.

— Ne, nič posebnega. Samo to, da je v eni sobi ugasnila luč in se po desetih minutah zopet prižgala.

— Kdaj se je ugasnila?

Smeh stoletij

Pitagoro so vprašali, kaj misli o človeškem življenju. „Človeško življenje,“ je odgovoril, „je kot olimpijske igre. Nekateri postavijo stojnice, trgovine in mislijo samo na dobiček, drugi si prizadevajo za slavo v borbi, ostali pa so samo gledalci.“

Slavni pisec basni Ezop se je zamišljen sprehajal pred mestnimi vrati. Tu ga je srečal visok uradnik in ker se mu je mož zadel sumljiv, ga je vprašal:

„Kam greš?“

„Ne vem,“ je Ezop raztreseno odgovoril.

Uradnik je pomislil, da je to kak potepuh in ga je dal zapreti. Ko ga je pripeljal v zapor, mu je Ezop rekel:

„Vidiš, da sem ti povedal resnico. Saj nisem mogel vedeti, da me vodi pot v zapor.“

več. Pohitel sem na hodnik, prižgal vžgalico in našel varovalke. Dve sta bili odvitli. Privil sem ju in žarnice so zagorele. Skočil sem k telefonu. Na stenski uri je bilo devet in pet minut...

Rick Martin se je odpravil na hodnik. Ni verjel, da bo našel katere sledove. Pravkar je hotel krepko zakleti, ko sta dva policajca privedla nekega mladeniča. Njegovi dolgi lasje so bili mokri, ovratnik njegove suknje je bil zavihan navzgor.

— Ta tiček je sedel na klopi

— Zdi se mi, da nekaj pred deveto. Vsekakor pa še prej, ko je na sosednem zvoniku bila ura devet. Zatem ste prispeli vi — policija...

Mladenič je Ricku pojasnil, da je pesnik in da je prav tega večera hotel napisati pesem o deževnih londonskih nočeh. No, Rick Martin ni imel dosti razumevanja za pesništvo, pa je policajema ukazal, naj mladeniča odvedeta v sosednjo sobo in pazita nanj.

Mladeničeva zgodba o ugasli luči se je ujemala z zgodbo, ki jo

je bil povedal Jameson. Ali je bil morda eden Drummondovih ljudi? Zakaj ga je Drummond pustil na klopi pred banko?

— Prekleti Drummond! Brž ko se zgodi kak vplom v banko, vselej se govori o Drummondul. Ne bi mogel enkrat izropati banko kdo drug? — je pomislil Rick Martin.

Nato se je ozrl na stensko uro. Pogled mu je obstal na kazalcih. Izenadala je vzklilnil:

— Za vraga! Saj to ni mogoče! Z naglimi koraki je odhitel v pisarno in se ustavil pred Jamesonom:

— Jameson, aretirani ste zaradi vploma in lažnih izpovedi, ki ste jih dali policiji!

Jameson je priznal, da si je bil izmislil zgodbo o Drummondul. Že nekaj časa je po časnikih proučeval slog Drummondovega dela in ga je posnemal pri svojem vplomu.

*

— Skoraj bi me bil prevaril s svojo zgodbo! — je dejal Rick Martin svojemu šefu, višjemu inšpektorju Steelu. — Slučajna izjava mladega pesnika je potrdila Jamesovo izjavo.

— Dobro, Rick, — je dejal inšpektor, ki je namrščil obrvi in se poigraval s svojo pipo. — Kako pa ste ugotovili, da Jameson ni govoril resnice?

— Jameson je trdil, da je luč ugasnila deset minut pred deveto in da jo je prižgal pet minut po devetih uri.

— V redu! je rekel Steel. — Toda še vedno ne razumem.

— Jameson ni imel niti žepne niti ročne ure. Koliko je bila ura, je mogel videti samo na stenski uri.

— To držil! Toda kaj sledi iz tega?

— Tu je napravil napako. Zidno uro poganja električni tok. Potemtakem bi bila ura stala v času, ko so bile odvitte varovalke. A Jameson je trdil, da je bila ura devet in pet minut, ko je luč ponovno zasvetila. Varovalke torej niso bile odvitte. Jameson je z navadnim stikalom ugasnil luč v pisarni... In prav na tem sem ga ujel.

Za dobro voljo

Minka gre k zdravniku, ker ji zadnje čase srce zelo močno bije. Zdravnik jo temeljito preišče.

Ni tako hudo, gospodična. Zelo zdravo srce imate. Vaše srce bi hotel imeti!

»Gospod doktor,« zajeclja Minka vznemirjeno, »sem še prosta!«

*

Zdravnik je stopil iz bolniške sobe.

»Ali je zelo hudo, gospod zdravnik?« prestrašeno vpraša mlada žena.

»No, da,« meni zdravnik, »dajte mu najprej te tablete, nato pa si kupite, po možnosti čimprej, kuharsko knjigo.«

*

Sammy iz Chicaga sreča tovariša:

»Kam pa, Johnny?«

»V banko, po denar.«

»O, ali imaš konto?«

»Nee, revolver!«

*

Sodnik: »Koliko ste stari, gospodična?«

»Triindvajset let.«

»Oprostite, pred sodiščem morate pa že točno povedati starost. Torej triindvajset let in koliko mesecev?«

»Triindvajset let in šestindesetdeset mesecev.«

*

»Domnevam, da je v tej visoki ceni za vašo hotelsko sobo vračunana že kurjava?«

»Da, moj gospod, toda samo polti.«

*

»Nekdo je zračnal, da je potrebno 45 milijonov ovac in človeštvo je oblečeno,« razlaga nekdo pri mizi.

»Kaj ne poveste,« se zasmije nekdo iz omizja, »moja žena potrebuje samo eno ovco za to in to sem jaz.«

*

Metka zasanjano tava po modni hiši.

»Ali lahko gospodični s čim potrožem?« vpraša prijazen prodajalec. »Kaj vam še manjka?«

Metka se ljubeznivo nasmehne: »Denar.«

*

»No, kako gredo posli?« Ne slabo. Trgujem s poštnimi golobi. Zjutraj jih prodam, zvečer pa spet priletijo nazaj.«

DAN BERGMAN:

Eno uro kot zdravnik

Nekega dopoldneva sem se potikal po cestah in iskal idejo za članek, ko sem zaslišal od zgoraj glas: »Hej, Dan! Pridi no za trenutek gor!«

S svojega okna me je odkril mladi zdravnik Karl Pellman, prijatelj iz študijskih let. Povzpel sem se v njegovo ordinacijo.

»Tako, zdaj te bom pregledal,« me je prizadevno sprejel.

»Ne trudi se, moja denarnica je prazna,« sem ga miril.

Nekaj trenutkov je molčal.

»Strašno je biti zdravnik brez pacientov,« je potem čemerno dejal. »Tri tedne že sedim tukaj in čakam, da sem že ves črn, pa nisem dočkal drugega kot obrtnika, ki je prišel po denar za ureditev ordinacije.«

Zgrabil me je za Adamovo jabolko in zastokal: »Ali ni nič narobe s tvojim neumnim telesom, da bi te lahko pozdravil?«

»No, pa me zadavi in potem raztelesi: boš že kaj našel. Močno pa dvomim, da bi ti moji dediči plačali zdravniški honorar.«

Zazvonil je telefon in spustil me je.

»Ginekolog Bergström bi me rad nekaj osebno vprašal. Čisto blizu stanuje. Čez nekaj minut bom nazaj. Kar tu me počakaj.«

Odšel je in čakal sem.

Da bi pregnal dolgčas, sem se poglobil v medicinsko revijo na mizi.

Nenadoma sem zaslišal hripav glas. Začuden sem dvignil oči. Pred menoj je stal starejši možki.

»Hripav sem, gospod doktor,« je zahropel.

Ravno sem mu hotel pojasniti, da je doktor za hip odšel, ko sem se spomnil, da sem pravzaprav novinar in da imam tu prekrasno snov za članek, po katerem sem hrepenel.

»No, kje vas boli?«

»Tukaj,« je zakrkal možakar in pokazal na prsi.

»Seveda, sem si kar mislil,« sem dejal. »Bi pokadili cigaro?«

Ponudil sem mu jo.

»Ze... toda...?«

Bil je videti začuden.

»Rad bi videl, kakšen učinek ima kajenje na vaš organizem. To mi je potrebno, da bom lahko postavil točno diagnozo.«

Položil sem mu uho na njegove prsi.

»Močno zakašljajte,« sem mu rekel, »a, nikar me ne pljuvajte!«

Ni ga bilo treba posebej prositi, naj kašlja. Kašljal je tako kvalitetno, da sem vsak čas pričakoval skozi njegova usta bistvene dele pljuč. Cigara je bila močna.

»Zadostuje,« sem rekel. »Stvar mi je jasna. Vaš primer je s področja fizioterapije...«

»Fti... fti..., kako?« je vprašal stari možakar.

»Fizioterapije... Besede ni ravno lahko izgovoriti. Jecljavcem jo dam izgovarjati. Mnoge sem že ozdravil z njo.«

»Ali je hudo nevarno?« je vprašal stari.

»Precej resna zadeva.«

Zrušil se je na zofa.

»Vendar ni neposredne nevarnosti. Vsa sreča, da ste prišli. Če bi prišli uro kasneje... me ne bi dobili tukaj. Predpisal vam bom nekaj.«

Na prijateljev blok receptov sem vrgel nekaj fantastičnih čak. Le kaj mu bodo v lekarni dali nanj? Za vsak primer sem jasneje napisal besedo ZUNANJE in jo trikrat podčrtal. Možakar je odšel.

Še sape nisem utegnil zajeti, in že se je pojavilo blede, sivo rumeno bitje ženskega spola. Zaupal sem že vase kot kak zdravstveni svetnik.

»Vsak dopoldan mi je slabo in glava me boli in po ušesih mi žumi in vrtil se mi in omotica me grabi in tako sem kot copata in za nobeno rabo

nisem,« je zdrdralo blede, sivo rumeno bitje ženskega spola.

»To bo lahko ozdraviti,« sem potolažil bitje. »Masaža je potrebna, masaža in nič drugega kot masaža.«

In zgrabil sem žensko bitje in ga masiral po vsem telesu, najprej s ploskimi rokami, potem s pestmi in na koncu še s palico z zlatim ročajem, s katero se je privleklo. Na koncu sem mu prisolil še nekaj zaušnic proti šumenju v ušesih in ga vprašal, če ne občuti, da se mu je splošno počutje izboljšalo.

Sprva ni bilo bitje popolnoma tega mnenja, ko pa sem znova začel z masažo, je priznalo, da mu je boljše.

»Pridite jutri spet, da vas bom masiral naprej, pa boste kmalu zdravi kot dren!«

Nihče v svetovni zgodovini se ni še tako zavedal svojih zmoglosti kot jaz po tej masaži. Ko je kmalu nato stopila v ordinacijo prikupna gospodična in začela tožiti, da jo boli noga, sem ji mirno in suvereno dejal:

»Tako bomo videli.«

Sezula si je čevljev in nogavico in odkril sem veliko rožnato oteklino.

Pritisnil sem nanjo. »Ali boli?« sem jo vprašal. Jasno, da jo je bolelo.

»Mislim, da bo potrebna majhna, neboleča operacija. Najbolje bo, da tole oteklino odstranimo, da se ne bi razširila.«

Zapadel sem v kirurško ekstazo, pohitel k omari z instrumenti in se oborožil s škarjami, žago in velikim nožem.

Ko me je gospodična zagledala s škarjami, žago in velikim nožem, je nemudoma omedlela.

»Oprostite, da sem te pustil čakati, a ginekolog me je povabil na dva deci,« sem zaslišal Karlov glas v veži. »Za božjo voljo, kaj pa delaš, Dan?«

»Kar mirno, samo tale tumor bom odrezal.«

»Si čisto nor? Tumor! Nisi še nikoli videl kurjega očesa?« je bil čisto iz sebe Pellman.

»Premajhne in preozke čevlje je nosila, to je vse.«

Potem šele se je Karl Pellman prav zavedel položaja in vzklilnil: »Hura, moj prvi pacient!«

»Moja pa že tretji!« sem samozavestno pripomnil.

Veliki načrti Amerike

za nadaljnje prodiranje v vesolje

Nedavna nesreča z vesoljsko ladjo „Apollo“, pri kateri so zgubili življenje trije izkušeni astronauti, sicer pomeni veliko izgubo za Ameriko, vendar le-ta zdaj s podvojenimi silami nadaljuje svoja prizadevanja za osvojitve vesolja. Poleg načrta „Apollo“, ki naj bi se končal s pristankom prvih ameriških astronautov na Luni, ameriška uprava za vesoljske raziskave NASA namreč pospešeno izvaja še drug program. V tem okviru bo NASA morda že prihodnje leto poslala nekaj vesoljskih kabin s posadko in brez nje na tir okoli Zemlje, kjer bi jih sestavili v prvo vesoljsko postajo, s katero bi se ljudje lahko več tednov ali celo mesecev zadrževali v vesolju.

Podrobno je načrte za graditev vesoljske postaje obrazložil George Mueller, ki je pri NASA odgovoren za vesoljske polete s posadko. Za izvedbo teh načrtov so velikega pomena zlasti nosilne rakete, ki jih zdaj še izpopolnjujejo. Konkretno pa je Mueller o teh načrtih povedal naslednje:

Sredi prihodnjega leta bodo morda poslali na tir okoli Zemlje drugo stopnjo rakete »Saturn«, ki bo brez posadke, vendar opremljena kot raziskovalni laboratorij. Dan ali dva kasneje bi te rakete sledili trije astronauti v kabini »Apollo«, s katero bi se priključili na raketo in izravnali pritisk v obeh, nato pa skozi lino zlezli v »raziskovalni laboratorij«, v katerem bi ostali skoraj štiri tedne. Ko bi bila njihova naloga opravljena, bi se iz rakete, v kateri bi pustili nekaj opreme, spet vrnili v kabino »Apollo« in v njej na Zemljo.

Čez nekaj mesecev naj bi se drugi trije astronauti priključili s kabino »Apollo« na isto raketo. Naslednji dan bi prinesla raketa »Saturn« v njihovo neposredno bližino velik teleskop. Spet bi sledil priključek in tako bi

nastala iz treh delov sestavljena vesoljska postaja na tiru okoli našega planeta. Astronavti bi morali znova zagotoviti okolje, ki omogoča življenje in delo na vesoljski postaji. S teleskopom bi astronomi lahko kot astronomi proučevali vesolje, po 56 dneh pa bi se vrnili na Zemljo. Če bo na razpolago dovolj raket, bi bila ta zamisel — kakor pravi Mueller — izvedljiva že leta 1968.

V ameriških krogih niti ne izključujejo možnosti, da bi bila mogoča celo menjava posadk na tej vesoljski postaji. Po osmih tednih bi lahko prvi trije astronauti ostali na postaji še toliko časa, da bi se jim pridružila in jih zamenjala naslednja tričlanska posadka, ki bi nadaljevala njihovo delo.

Seveda gre pri vsem tem trenutno le za načrte, katerih izvedba bo zahtevala še velike napore in bo odvisna od številnih ugodnih pogojev. Vendar pa vse kaže — pravi Mueller — da bo že leta 1969 bivanje astronautov na taki vesoljski postaji mogoče raztegniti na tri mesece.

17.05 V svetu operetnih melodij — 17.30 Romeo, Julia in tema, radijska igra — 20.00 Polujoča glasbena skrinja — 21.00 Matija Bravničar sedemdesetletnik.

Ponedeljek, 27. 2.: 8.55 Za mlade radovedneže — 9.45 Cicibanov svet — 10.35 Na bregovih Nigera, podlistek — 11.15 Vesela godala — 12.10 Slovenski pevci zabavnih melodij — 12.40 Pihalni orkestri — 14.35 Voščila — 15.30 Pojo zbor „Ljubljanski zvon“ — 17.05 Operni koncert — 18.15 Izbiramo glasbo za ples — 18.45 Pola sodobne medicine — 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije.

Torek, 28. 2.: 9.25 Venček slovenskih narodnih pesmi — 10.15 Priljubljeni operni pevci — 11.15 Kaleidoskop plesnih zvokov — 12.10 Dobri znanci in trio Avsenik — 18.15 Zvočni razgledi — 18.50 Kulturni glasbo 20.20 Tedanski zunanje-politični pregled — 20.45 Dobimo se ob isti uri — 21.15 Odaja o morju in pomorščakih.

Sreda, 1. 3.: 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.45 Dvanajst mesecev, glasbena pravljica — 10.45 Človek in zdravje — 11.15 Iz stolpa sem mi zvon doni — 12.10 Jugoslovanski pevci zabavnih melodij — 12.40 Odlomek iz opere Othello — 14.05 Igrajo veliki zabavni orkestri — 14.35 Voščila — 15.30 Pianistka Marina Horakova — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.15 Iz naših študiov — 18.45 Naš razgovor — 20.10 Rensko zlo, opera.

Četrtek, 2. 3.: 9.25 Ansambel in solisti Milana Stančeta — 10.15 Z našimi pevci v operah italijanskih veristov — 11.15 Orkestralni sprehod — 12.10 Domači ansambli — 12.40 Domači plesi in še kaj — 14.05 Pisana orkestralna paleta plesnih ritmov — 15.30 Melodije za klavir in ariala — 17.05 Turistična oddaja — 18.15 Fragmenti iz opere „Faust“ — 18.45 Jezikovni pogovori — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer.

Petek, 3. 3.: 8.55 Pionirski tednik — 9.40 Pojo tuji mladinski zbori — 20.35 Na bregovih Nigera, podlistek — 11.15 Popevke na tekočem traku — 12.10 Sovjetski zabavni ansambli in orkestri — 12.40 Tuje pihalne godbe — 14.05 S popevkami po svetu — 14.35 Voščila — 15.40 Mladinska oddaja — 17.05 Petkov simfonični koncert — 12.40 Kratke koncertne skladbe — 14.05 Pet minut za novo pesmico — 14.25 Iz jugoslovanske orkestralne glasbe — 15.40 V terek nasvidenje — 17.05 Orkester RTV Ljubljana predstavlja — 18.15 Iz naših relajnih postaj — 18.50 Na mednarodnih križpoljih — 20.00 Skladbe starejših srbskih skladateljev — 20.20 Zgodbe starega vdovca v letu 1637, radijska igra.

RADIO TRST

oddaja na valu 306,1 m ali 980 Kc/sek. Frekvenca 98,3, 96,1 in 100,5 MHz.

Poročila: 7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15. **Dnevne oddaje:** 14.15 Dejstva in menja — 20.00 Šport. **Nedelja, 26. 2.:** 8.30 Kmetijska oddaja — 10.15 Od nedelje do nedelje — 11.15 Oddaja za najmlajše — 13.00 Odmevi tedna po naši deželi — 15.30 Bluf ali laž in resnica — 17.40 Operetne melodije — 20.30 Iz slovenske folklorne.

Ponedeljek, 27. 2.: 12.10 Liki naše preteklosti — 13.30 Priljubljene melodije — 18.00 Odvetnik za vsakogar — 19.00 Tržaški pripovedniki — 21.00 Kulturni odmevi. **Torek, 28. 2.:** 12.00 Iz slovenske folklorne — 17.20 Italijanščina po radiu — 19.10 Plošče za vas — 19.30 Zvoki, uglaseni na temo — 20.35 Parsifal, mistična drama. **Sreda, 1. 3.:** 12.10 Pomenek s poslušalkami — 13.30

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič, odgovorni urednik: Blaž Singer; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, telefon 56-24. — Tiska Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje. — Dopsi naj se pošiljajo na naslov: 9021 Klagenfurt - Celovec, Postfach 124.

Herausgeber, Verleger und Eigentümer: Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten; Chefredakteur: Rado Janežič, verantwortlicher Redakteur: Blaž Singer; Redaktion und Verwaltung: 9021 Klagenfurt, Gasometergasse 10, Telefon 56-24 — Druck: Drauf Verlags- u. Druck-gesellschaft m. b. H. Klagenfurt - Ferlach. — Zuschriften an: 9021 Klagenfurt, Postfach 124.

„Dan narodne noše“

Turistično društvo v Kamniku nas je naprosilo, da objavimo naslednje sporočilo:

Turistično društvo v Kamniku (Slovenija) bo v okviru mednarodnega leta turizma priredilo začetkom jeseni že tradicionalni

„DAN NARODNE NOŠE“

Naša želja bi bila, da bi se tega zbor slovenskih narodnih nož udeležile tudi narodne noše iz slovenskega dela Koroške.

Morebitne interesente, posameznike in skupine, naprošamo, da prijavijo svojo udeležbo na naš naslov in sporočijo tudi pogoje za sodelovanje na tej prireditvi.

Turistično društvo Kamnik

Glasba iz filmov in revij — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 19.10 Higiena in zdravje — 19.25 Deželni zbori — 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek, 2. 3.: 12.00 Za smeh in dobro voljo — 17.20 Italijanščina po radiu — 19.00 Pisani balončki — 20.35 Pogreb je navadno popoldne, radijska drama — 22.45 Slovenski solisti.

Petek, 3. 3.: 12.10 Med tržaškimi slojnicami — 13.30 Glasbena potovanja okoli sveta — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 18.30 Nove plošče resne glasbe — 19.00 Slovenski znanstveni delavci s tržaške univerze — 20.35 Gospodarstvo in delo — 21.00 Koncert operne glasbe.

TELEVIZIJA

Sobota, 25. 2.: 17.03 Za družino in novo za ženo — 17.30 Knjižni kotiček — 18.00 Stališče — 18.40 Kaj vidimo novega — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zal, same laži — 22.05 Gospod ostrih gora.

Nedelja, 26. 2.: 17.03 Izumitelj in tat — 17.40 Svet mladine — 18.10 Tako živimo danes — 18.20 Kaj lahko postanem — 19.00 Oddaja direktorja televizije — 19.30 Aktualni šport — 20.20 Zadeva Makropulos — 22.30 Beseda za nedeljski večer.

Ponedeljek, 27. 2.: 18.35 Tečaj francoščine — 19.00 Medvedji travnik — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Posel s smrtjo — 21.00 Telešport v ponedeljek.

Torek, 28. 2.: 18.35 Tečaj angleščine — 19.00 Dekle in čevlji — 19.11 Mathias Wiemann pripoveduje — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kaj sem — 21.00 Švedske vžigalice — 23.15 Kakor vidijo drugi.

Sreda, 1. 3.: 11.03 Posel s smrtjo — 11.50 Telešport — 17.03 Listoma po slikarici — 17.25 Fury — 17.50 Kdo pamaže rokodelčiči — 18.35 Tečaj francoščine — 19.00 Padobe iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Prometni razgledi — 21.00 Svelovno prvenstvo v umetnem drsanju — 23.10 Conan Doyle in zadeva Edalji.

Četrtek, 2. 3.: 11.03 Pisan denar z vsega sveta — 12.00 Kaj lahko postanem — 18.35 Italijanščina za začetnike — 19.00 Športni kaleidoskop — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Časovni ventil — 21.45 Svelovno prvenstvo v umetnem drsanju.

Petek, 3. 3.: 11.03 Oskar Kokoschka — 22.00 Enaindvajset — 18.35 Nepoznani svet — 19.00 Televizijska kuhinja — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Svelovno prvenstvo v umetnem drsanju — 23.00 Sedem dni časovnih dogajanj.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 10.00, 12.30, 16.45, 20.00, 22.00. **Dnevne oddaje:** 5.55 Kmetijska oddaja — 6.05 Pregled sporeda — 7.55 Gospodarske vesti — 9.00 Pozdrav nate — 10.03 Za gospodnje — 11.00 Roman v nadaljevanjih — 12.45 Oddaja za podelitve — 13.05 Opoldanski koncert — 14.00 Razglasi — 15.00 Posebej za vas — 16.00 Glasba zate — 16.55 Kulturna poročila — 18.30 Odmev časa — 19.00 Šport in glasba — 20.10 Deželna poročila — 22.10 Pogled v svet.

Sobota, 25. 2.: 8.05 Domači vrt — 8.45 Koroška domovinska kronika — 14.15 Pozdrav nate — 15.30 Slep lev iz San Marca — 16.00 Širni pisani svet — 16.15 Aktualna reportaža — 17.00 Popoldanski koncert — 18.00 Kulturni razgledi — 20.20 Koncert dunajskih filharmonikov.

Nedelja, 26. 2.: 8.05 Kmetijska oddaja — 9.00 V nedeljo jutraj brez skrbi — 10.30 Carobna stara gospa, pripovedka — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.45 Ogledata Mesnega gledalčca — 13.00 Operni koncert — 13.45 Iz domačih krajev — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Križem po svetu, križem skozi čas — 18.05 Vedre višje — 18.00 Koncert ljudskih pesmi — 19.00 Nedeljski šport — 20.10 Romančični, igra — 21.15 Pridite večeraj, kabaret.

Ponedeljek, 27. 2.: 8.15 Čoln pride po polnoči, roman — 8.45 Ljudska glasba z vsega sveta — 15.15 Komorna glasba Bele Bartoka — 15.45 Koroški knjižni kotiček — 17.00 Reportaža in glasba — 18.00 Koroške narodne pesmi — 19.00 XY ve vse — 20.20 Vsakdanji problemi — 20.35 Koroška lovka ura — 21.20 Operetne melodije.

Torek, 28. 2.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.30 Po dolini Liesar — 15.45 Koroški knjižni kotiček — 17.00 V koncertni kavarni — 18.00 Četr ure domače obrti — 18.15 Mladinska oddaja — 20.20 Bele epohe, slušna igra. **Sreda, 1. 3.:** 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.30 Sodobna zborovska glasba — 15.45 Predstavljamo vam — 17.00 Zlato rokodelstvo — 18.00 Gospodarski komentar — 18.45 Pri mostu čez potoček — 20.20 Dvorak: Rekvjem za solo, zbor in orkester.

Četrtek, 2. 3.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Ura pesmi — 15.45 Heinz Patotschnig, koroški avtor — 17.00 Dunaj ima vedno sezono — 18.00 Četr ure delavske zbornice — 18.15 Zborovske pesmi — 19.30 XY ve vse — 20.20 Alpska lovka ura — 21.00 Zveneča alpska dežela.

Petek, 3. 3.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Pogovor o umetnosti — 17.00 V koncertni kavarni — 18.00 Iz deželnega izobraževalnega načrta — 18.15 Koroške pihalne godbe — 20.20 Kako pridem do tega.

II. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 10.55, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje: 6.40 Jutranja opazovanja — 7.20 Jutranja gimnastika — 11.00 Veseli ob enajstih — 11.45 Za avtomobiliste — 14.50 Razglasi — 16.30 Koncertna ura — 17.10 Kulturna poročila — 17.50 Kaj slišimo danes večer — 22.10 Pogled v svet.

Sobota, 25. 2.: 6.20 Govori Franz Schilling — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Gospodarstvo za vsakogar — 13.20 Odmev iz Avstrije — 14.00 Tehnični razgledi — 14.15 Iz hleva za konjičke — 16.00 Šport in glasba — 17.10 Velika simfonija — 19.10 Oddaja zveznega kancelarja — 19.30 Svetlovna zgodovina, čisto privatno — 20.15 Avstrijska hitparada.

Nedelja, 26. 2.: 8.15 Kaj je novega — 9.10 Tedenska ogledala domačega tiska — 9.25 Klavirska glasba — 11.00 Orkestralni koncert — 13.10 Za avtomobiliste — 14.30 Čoln pride po polnoči, roman — 15.00 Ljudstvo in

domovina — 15.45 Vrane gospoda Walserja, sluš. igra — 17.10 Operna scena — 18.00 Magazin znanosti — 18.30 Nazaj v šolsko klop — 19.10 Teden dni svetovnih dogajanj — 19.30 Srečanje v Avstriji — 21.00 Skice za orkester.

Ponedeljek, 27. 2.: 6.20 Odkrito povedano — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.30 Aleksander Borodin — 15.35 Za stare ljudi — 16.00 Otroška ura — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.30 Frederic Garcia Lorca — 19.30 Nočni zvonec, komična opera — 20.25 Bert Rudolf, avstrijski komponist — 20.55 Leopold Meier dirigira.

Torek, 28. 2.: 6.05 Preden odidete — 6.20 Oddaja zvezne gospodarske zbornice — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.20 Medicinska mesečna poročila — 13.30 Znamenite operne hiše — 15.35 Lepa pesem — 16.00 Ženska oddaja — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.30 Baron in ribe, izveček iz romana — 19.30 Poznaši svet — 20.30 Glasbene šarade.

Sreda, 1. 3.: 6.05 Oddaja združenja industrialcev — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.20 Teden pri Združenih narodih — 13.30 Znamenite operne hiše — 16.00 Četr ure otroške telavdabe — 16.15 Otroci, pojemo za vas — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.30 Domači zdravnik — 19.30 Glasba Nica Dostala — 20.00 Vseh devet.

Četrtek, 2. 3.: 6.05 Preden odidete — 6.20 Oddaja delavske zbornice — 8.10 Dobrodošli v Avstriji — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.30 Znamenite operne hiše — 15.35 Lepa pesem — 16.00 Ženska oddaja — 16.30 Mala pedagogika za starše — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.30 Moje srečanje s Francis James — 19.30 Magazin za mladino — 20.30 Operetni koncert — 21.15 Staro znanje postaja moderna znanost.

Petek, 3. 3.: 6.05 Oddaja zvezne gospodarske zbornice — 6.20 Oddaja delavske zbornice — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.20 Snežna poročila iz Avstrije — 13.30 Znamenite operne hiše — 15.35 Za stare ljudi — 16.00 Otroška ura — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.30 Zahtevni gost, pripovedka — 19.30 Ferdinand in cesar, slušna igra — 21.00 Komorna glasba.

Slovenske oddaje

Sobota, 25. 2.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 26. 2.: 7.30 Duhovni nagovor — 5 pesmijo in glasba pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 27. 2.: 14.15 Poročila, objave, pregled sporeda — Za našo vas — Beremo za vas — 18.15 Dober večer, naši mali poslušalci.

Torek, 28. 2.: 14.15 Poročila, objave — Športni mozaik — Kulturna panorama.

Sreda, 1. 3.: 14.15 Poročila, objave — Kar želita, zaigramo.

Četrtek, 2. 3.: 14.15 Poročila, objave — Pogled v zakladnico slovenske komorne glasbe.

Petek, 3. 3.: 14.15 Poročila, objave — Od petka do petka — Slovenska ljudska univerza — Beremo za vas.

RADIO LJUBLJANA

oddaja na srednjem valu 327,1 — 257 — 212,4 m. UKV frekvence 88,5 — 90,1 — 92,1 — 94,1 — 96,4 — 96,5 97,7 — 98,9 MHz.

Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.30.

Dnevne oddaje: 5.15 Svetujemo vam — 5.30 Dokler ne kupite časopisa — 6.15 Napotki za domače turiste — 6.25 Informativna oddaja — 6.15 Danes za vas — 7.05 Telesna vzgoja — 7.45 Pregled sporeda — 7.50 Oddaja za ženo — 8.05 Glasbena matineja — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.30 Kmetijska oddaja — 13.15 Obvestila — 13.30 Priporočaja vam — 16.00 Vsak dan za vas — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice.

Sobota, 25. 2.: 9.25 Četr ure z ansambлом Mirka Souca — 9.40 Iz albuma skladb za mladino — 10.15 Odlomki iz opere „Rona“ — 10.40 Novost na knjižni polici — 11.15 Koncert orkestralne glasbe — 12.10 Pravkar prispelo — 12.40 Divertimento za klavir in orkester — 14.05 Koncert po željah poslušalcev — 15.30 Slovenske narodne — 17.05 Oremo v kino — 17.45 Ljubiteljem beal glasbe — 18.15 Sonata od baroka do danes — 18.50 S knjižnega trga — 20.20 Spoznavajmo svet in domovino — 22.10 Oddaja za naše izseljence.

Nedelja, 26. 2.: 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Veseli tobogan — 9.05 Voščila — 10.00 Še pomnite, tovariši — 11.15 Nedeljski koncert orkestralne glasbe — 12.05 Voščila — 13.30 Nedeljska reportaža — 14.00 Nedeljsko športno popoldne — 15.30 Humoreska tedna —

OGRAJE iz aluminija za vrt in okrog doma

Podjunska trgovska družba **bratje Rutar & Co.**

Dobria vas - Eberndorf

A 9141 tel. (0-42-36) 281

Ta teden vam priporočamo:

Za ljubitelje vojnih romanov

- Gaston Charlet: **KAZNILNICA V SNEGU**, spomini na pretresljivo usodo žrtev fašizma, ki so gradile Ljubeljski predor, 160 str., slik. priloge, ppl. 34 šil.
- Hans Habe: **ČE JIH TISOČ PADE**, kronika dogodkov iz druge svetovne vojne, 360 str., ppl. 54 šil.
- H. L. Humes: **V PODZEMLJU**, veliki roman o francoskem odporiškem gibanju, tri knjige skupaj 1108 str., pl. 120 šil.
- **BOJ POD TRIGLAVOM**, zbornik člankov in dokumentov o osvobodilnem boju v Sloveniji 576 str., vel. formata, ilustr., pl. 116 šil.
- Ilja Ehrenburg: **PADEC PARIZA**, roman o nemški zasedbi Francije, 528 str., ppl. 68 šil.
- Lojze Zupanc: **SONCE JE UMRLO**, zapiski o trpljenju v nacističnih zaporih, 128 str., ppl. 26 šil.
- Madič-Kavgič: **TITOVA VOJNA POT**, življenje in delo vrhovnega komandanta jugoslovanske osvobodilne vojske, 188 str., slik. priloge, ppl. 52 šil.
- Matevž Hace: **NAŠI OBRAZI**, zbirka partizanskih povesti, 174 str., br. 20 šil.
- Erich M. Remarque: **ČAS ŽIVLJENJA IN ČAS SMRTI**, roman iz druge svetovne vojne, 440 str., pl. 60 šil.
- Dobrica Čosič: **DALEČ JE SONCE**, roman o junaštvu partizanskih borcev, 280 str. br. 13 šil.
- Hans H. Kirst: **NOČ GENERALOV**, roman o krivdi vodilnih predstavnikov nacistične vojske, 364 str., pl. 69 šil.
- **NAŠI ŠPANC**, zbornik fotografij in dokumentov o jugoslovanskih borih v španski državljanski vojni (v hrvaščini), 384 str. velikega formata, ilustr., polusnje 144 šil.
- Grigorij Baklanov: **SEŽENJ ZEMLJE**, roman o vojnih dogodkih v Sovjetski zvezi med drugo svet. vojno, 216 str., kart. 38 šil.
- Stane Šušteršič: **KOVAČI LEPSIH DNI**, spomini na partizanska leta, 184 str., ilustr. ppl. 19 šil.
- Hans W. Richter: **NE UBIJAJ**, roman o usodi nemške družine med zadnjo vojno, 384 str., pl. 56 šil.
- Vasilij I. Čujkov: **NA ZAČETKU POTI**, vojni spomini znanega sovjetskega maršala, 424 str., slik. priloge, kart. 34 šil.
- Jaroslav Hašek: **DOBRI VOJAK ŠVEJK**, spomini na prvo svetovno vojno, 404 str., ilustr., br. 38 šil.
- Stefan Heym: **ZADEVA GLASENAPP**, roman o gestapovskem nasilju na Češkem, 272 str., ppl. 62 šil.

Posamezne knjige lahko naročite tudi po pošti. Plačilo možno v obrokih.

Knjigarna

„Naša knjiga“, Celovec, Wulfengasse